

UTM MESAGER UNIVERSITAR

Țara nu se poate ridica decât prin ingineri

Anul XIV. Nr. 9 (137). Noiembrie 2011. Ediție lunară. 8 pagini.

Fondator: Universitatea Tehnică a Moldovei

www.utm.md/mesager/

E-mail: romelina@list.ru

UTM - decorată cu medalia „European Quality”
(Oxford, Marea Britanie, 2010)

10 noiembrie - Zina Internațională a Științei CERCETAREA, INOVAREA ȘI MEDIUL DE AFACERI - sinergism pentru o nouă calitate a creșterii economice

Pe 10 noiembrie 2011 la AȘM, sub auspiciile Guvernului Republicii Moldova, Camerei de Comerț și Industrie a RM și Consiliului Rectorilor din Republica Moldova, s-a desfășurat Conferința națională științifico-practică „Cercetarea și inovarea în parteneriat cu mediul de afaceri” - o premieră absolută în colaborarea dintre Guvern, Ministerul Economiei și alte ministere, Academia de Științe a Moldovei, Consiliul Rectorilor din Moldova și Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova în vederea propunerii din partea mediului de afaceri a unor soluții oferite de cercetători pentru a dezvolta o economie durabilă având la bază inovațiile. Savanții, cercetătorii, experții, reprezentanții mediului de afaceri, ai ministerelor, ai corpului diplomatic, acreditat în țara noastră, deputații prezenți la eveniment s-au orientat spre identificarea unor mecanisme care să contribuie la impulsivitatea proceselor de transfer tehnologic, având ca finalitate creșterea economică a țării.

economică inestimabilă inovațiilor științifice.

Valeriu Lazăr, viceprim-ministru, ministrul economiei, a menționat că politicile naționale de încurajare a antreprenoriatului trebuie să rezide în creșterea inovațiilor și transferului tehnologic, exprimând certitudinea că ideile noi pot fi valorificate doar prin eforturile comune ale structurilor administrației publice centrale, ale Academiei de Științe din Moldova, Agenției pentru Inovare și Transfer Tehnologic, structurilor de cercetare, inovare și transfer tehnologic, ale echipelor manageriale din întreprinderi și organizații.

Acad. Gheorghe Duca în raportul său „Știința și inovarea: pilonii dezvoltării durabile a economiei” a invocat trei etape pe care le parcurg inovațiile - cercetările fundamentale, cercetările aplicative și transferul tehnologic, menționând și impactul finanțării științei asupra dezvoltării societății.

Președintele Academiei de Științe din Moldova a remarcat că economia Republicii Moldova, cu regret, face parte din categoria economiilor care cresc fără inovare,

În cadrul conferinței au luat cuvântul Marian Lupu, președintele Parlamentului Republicii Moldova, președinte-interimar al RM, Valeriu Lazăr, viceprim-ministru al Republicii Moldova, ministru al economiei, Ion Sturza, reprezentant al businessului, Gheorghe Duca, președintele Academiei de Științe din Moldova, Dorin Chirtoacă, primarul general al municipiului Chișinău, Ion Bostan, președintele Consiliului Rectorilor din Republica Moldova, rectorul Universității Tehnice a Moldovei.

Președintele interimar al Republicii Moldova Marian Lupu a salutat desfășurarea unei atare conferințe, menționând că dezvoltarea capacității științifice și de cercetare cere o abordare bazată pe deschidere și sinergie, iar calitatea aplicativă conferă o valoare socio-

de vină fiind structura economiei naționale, bazată mai mult pe consumul bunurilor de import.

Un amplu raport privind „Știința universitară: cercetare, inovare și business inovațional” a prezentat acad. Ion Bostan. Domnia sa a menționat că misiunea oricărei universități se rezumă la edificarea societății bazate pe cunoaștere, realizată prin integritatea a 4 piloni - educație, cercetare, transfer de cunoștințe, producere. Referitor la activitatea inovațională a savanților, acad. Ion Bostan consideră că, în primul rând, trebuie de modificat cadrul legat de protecție a proprietății intelectuale, a inovațiilor și că businessul inovațional trebuie realizat, în sfârșit, în baza cercetărilor științifice.

(continuare în pag.7)

MOTO

Toată știința nu este nimic mai mult decât o rafinare a gândirii de zi cu zi.

(Albert Einstein, fizician german, creatorul teoriei relativității)

Știința. Este mai mult decât o cunoaștere. Este dorința de a te pune de acord cu universul ale cărui legi le presimți.

(Roger Martin Du Gard, romancier, dramaturg, memorialist francez)

Știința este suma momentelor de grație care au permis omului accesul în laboratorul eternului proces de Creație.

(Ioan Gyuri Pascu, scriitor, muzician, actor român)

„INFOINVENT-2011” a în- trunit peste 70 de instituții și întreprinderi, inven- tatori din Republica Moldova, România, Ucraina și Federația Rusă. Participanții la „Infoinvent-2011” au ex- pus circa 400 de invenții și modele de utilitate, produ-

Pe 22 noiembrie, în pavilionul nr. 2 al Centrului Internațional de Expoziții „MOLDEXPO” a fost inaugurată cea de a XII-a ediție a Expoziției Internaționale Specializate „INFOINVENT”, organizată de către Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI), AȘM și instituția-gazdă. Scopul expoziției: promovarea obiectelor de proprietate industrială, a produselor și tehnologiilor noi, efectuarea unui schimb de informații tehnico-științifice și normativ-legislative, impulsivarea imple- mentării invențiilor și inovațiilor în producție.

Inventatorilor Români din Iași, Universității Pedagogice de Stat din Harkov ș.a.

Tradițional și-au prezentat elaborările științifice insti- tutele de cercetări, universitățile, parcurile tehnologice, întreprinderile din sfera științei și inovării.

Compania „Comelpro” SRL, de exemplu, a expus machetele avionului fără pilot, dar și a primului satelit moldovenesc, realizarea căruia a demarat în 2008 în ca-

„INFOINVENT-2011”

se și tehnologii noi, soiuri de plante, desene și modele industriale, artizanat și meșteșuguri, elaborate în ultimii doi ani. Standuri informaționale în domeniul au expus și reprezentanții Oficiului European de Brevete, Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci din România, Forumului

drul Programului de Stat, condus de acad. Ion Bostan, rectorul Universității Tehnice a Moldovei. Implementarea acestui proiect de anvergură ține de imaginea republicii și prevede cooperarea cu un șir de întreprinderi străine, precum și din țară. Dar esențial este că la asambla-

rea primului sputnic moldovenesc participă studenții UTM - viitorii ingineri și cercetători. Astfel, ei învață pe viu construirea unui aparat de zbor în baza celor mai noi tehnologii, elaborate de savanții moldoveni.

De la prima ediție a „Infoinvent”, care a avut loc în 1997, până în prezent, circa 1000 de expozați au prezentat spre aprecierea vizitatorilor și a juriului internațional peste 3500 de invenții, fiind inițiate zeci de parteneriate, al căror obiect îl constituie realizările din domeniul proprietății intelectuale.

Laureați ai Concursului Național „Teza de doctorat de excelență a anului”

Pe 10 noiembrie 2011, în cadrul Conferinței naționale științifico-practice cu genericul „Cercetarea și inovarea în parteneriat cu mediul de afaceri”, consacrate Zilei Internaționale a Științei, la AȘM a avut loc festivitatea de înmânare a Diplomelor de merit Laureatilor Concursului Național „Teza de doctorat de excelență a anului 2010”. Concur- sul a fost inițiat de Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare al RM, cu susținerea Guvernului RM, AȘM, Camerei de Comerț și Industrie a RM, Consiliului Rectorilor din Moldova.

Potrivit Hotărârii Comisiei de Atestare a CNAA din 12 mai 2011, au fost desemnați 12 laureați ai Concursului, inclusiv 3 teze de excelență de doctor habilitat în medicină și 9 teze de excelență de doctor în medicină, științe fizico-matematice, filologie, biologie, chimie, tehnică.

Printre laureați figurează și un reprezentant al Universității Tehnice a Moldovei - Rodion Ciupercă, doctor în tehnică, la compartimentul Teza de excelență de doctor în tehnică, gr. II, „Contribuții la elaborarea și cercetarea rotorului eolian elicoidal”, specialitatea „Teoria mașinilor și organe de mașini”.

Totodată, conform Regulamentului de organizare și desfășurare a concursului, Diplome de merit au fost decer-

nate și conducătorilor/ consultanților științifici ai tezelor, nominalizate drept învingătoare în competiția dată. Astfel, alături de discipoli, s-au bucurat de succesele înregistrate și îndrumătorii lor, care i-au însoțit și i-au ghidat pe aceas- tă cale anevoioasă de formare profesională a unui cercetător și de

certificare a competenței lui cu un grad științific. Alături de discipolul său a fost și dr. hab. în tehnică, prof. univ. acad., Ion Bostan, conducător științific la teza de doctor de gr.II a doctorului în tehnică Rodion Ciupercă.

Vom menționa că rezultatele tezei scrise de inginerul cercetător Rodion Ciupercă de la UTM au contribuit la elaborarea unor construcții ale subsansamblurilor din sistemul turbinei eoliene cu eficiență sporită de conversie a energiei vântului în cea electrică. Cele 10 turbine eoliene care vor fi instalate în Chișinău, inclusiv una la Hâncești, au valorificat și rezultatele tânărului cercetător. Proiectul se realizează în cadrul Programului de Stat, condus de acad. Ion Bostan, rectorul UTM.

Pe 25 octombrie 2011 Senatul UTM a analizat rezultatele activității de studii în anul universitar 2010-2011 și sarcinile pentru 2011-2012. Raportul a fost prezentat de către prof. univ., dr. Petru Todos, prim-prorector al UTM.

Pe baza raportului și a dezbaterilor pe marginea acestuia Senatul a adoptat o hotărâre, în care între altele se constată: Senatul, Consiliul de Administrație în ședințele sale au examinat diverse probleme ale organizării și desfășurării procesului instructiv-educativ, identificând succesele și neajunsurile respective. În hotărârile adoptate s-au elaborat măsuri de perfecționare continuă a instruirii și de intensificare a activităților în acest domeniu, de mobilizare și orientare a corpului profesoral-didactic și studenților la eficientizarea activității de studii.

ACTIVITATEA DE STUDII ÎN A. U. 2010-2011 ȘI SARCINILE PENTRU A. U. 2011-2012

În perioada de raport s-au realizat activități de asigurare a funcționalității Sistemului de Management al Calității, a Sistemului de Credite Transferabile, în baza cărora sunt organizate studiile de licență și de masterat. În carnetele de note și suplimentele la diplomă s-a indicat acumulara normativă a creditelor de studii.

Pentru a eficientiza atestările, examenele parțiale și a accentua rolul lor în evaluările curente și finale s-au realizat sesiuni intermediare. La a. I L instruirea s-a desfășurat conform planului de învățământ recomandat de Ministerul Educației, având ca scop susținerea obligatorie a bacheloretului. Au fost elaborate noi planuri de învățământ pentru ciclul I la ambele forme de învățământ și au fost modificate planurile de învățământ pentru studiile de masterat, ciclul II. Colecția bibliotecii s-a completat cu peste 17.000 exemplare de carte și documente cu 1122 de titluri, au continuat activitățile de implementare a tehnologiilor informaționale la deservirea studenților cu carte. Au fost editate 118 lucrări didactico-metodice cu un volum total de 668 c.t. și un tiraj de 12.130 exemplare.

Au absolvit studiile și au susținut examenul de licență 2355 studenți de la învățământul de zi și 688 de la învățământul cu frecvență redusă cu următorii indici de calitate: probele teoretice cu 83,4% – la învățământul de zi și cu 66,9% – la învățământul cu frecvență redusă, iar susținerea proiectelor de licență – cu 92,1% și cu 87,6% respectiv. Examenele de bacheloret au fost promovate de către 378 de studenți, ceea ce constituie 75% din numărul celor participanți la examen.

Totodată, rezultatele activității instructiv-educative la ciclul I universitar sunt nesatisfăcătoare. Reușita în sesiunea de vară la învățământul de zi a constituit 43,5%,

inclusiv: a. I U – 39,6%, a. II U – 44,9%; a. III U – 47,6, iar la învățământul cu frecvență redusă – doar de 23,6%. Au fost exmatriculați 19,4% din studenții de la învățământul cu frecvență la zi și 33,3% din studenții învățământului cu frecvență redusă. Acești indicatori ai (ne)reușitei reflectă pasivitatea, chiar indiferența față de studii a mai bine de jumătate din numărul total al studenților.

Se constată, din nou, promovarea neîndestulătoare a formelor și metodelor de instruire care ar fi mai adecvate pregătirii preuniversitare slabe a studenților, continuă să rămână doar chemare necesitatea de a intensifica și de a personaliza munca individuală a cadrelor didactice cu studenții, inclusiv prin consultații suplimentare.

În multe cazuri orarul consultațiilor nu se realizează întocmai sau nici nu există, deseori cadrele didactice se mărginesc doar la consultațiile din ajunul examenelor.

La majoritatea catedrelor, cu mici excepții, persistă o atitudine inertă, chiar forma-

lă față de implementarea unor importante componente ale dosarului titularului disciplinei, cum ar fi „Fișa satisfacției studenților”. Practic, nu se îndeplinește cerința dosarului despre elaborarea de către titulari a chestionarelor pentru evidențierea satisfacției studenților, nu se realizează s-au se realizează formal chestionarea studenților și rămâne

necunoscută satisfacția lor ca pârghie în perfecționarea cursurilor, nu sunt planificate măsurile corective în predare.

În baza celor menționate Senatul a hotărât:

1. A se realiza un control sistematic al procesului de studii, să fie asigurată responsabilitatea șefilor de catedră și a cadrelor didactice privind calitatea și rezultatele instruirii (pe parcursul anului universitar – administrația universității și decanii facultăților).

2. În scopul monitorizării activității ca-

dreilor didactice, inclusiv și a îndrumătorilor de grupă, în domeniul instruirii și organizării muncii de sine stătătoare a studenților urmează ca la ședințele Consiliului de administrație să se examineze informațiile decanilor privind rezultatele sesiunilor repetate de examene (noiembrie 2011, martie 2012), sesiunilor de iarnă și de vară (februarie, septembrie 2012). La ședințele Consiliilor facultăților să se examineze mersul reexaminărilor (noiembrie 2011), totalurile sesiunii de iarnă și ale reexaminărilor (februarie și aprilie 2012). La ședințele de catedră să se examineze rezultatele sesiunilor intermediare (noiembrie 2011, aprilie 2012); rapoartele îndrumătorilor de grupă privind monitorizarea de către

„a satisfacției studenților” (șefii de catedră, pe parcursul anului universitar).

5. Să se realizeze documentarea selectivă cu îndeplinirea de către titulari a dosarelor la disciplinele realizate în semestrul de toamnă a a.u. 2011/2012 cu examinarea în continuare a rezultatelor documentării la ședințele Consiliilor de administrație ale facultăților (februarie 2012 – decanii / președinții Comisiilor pentru managementul calității).

6. Să se monitorizeze implementarea în instruire a noului Regulament de organizare a studiilor în învățământul superior în baza Sistemului Național de Credite de Studiu (pe parcursul anului universitar – P. Todos, prim-prorector; V. Ursu, șef DDM; decanii facultăților).

7. Să se întreprindă activități eficiente privind respecta-

rea de către cadrele didactice a prevederilor regulamentare ce țin de evaluarea finalităților de studii și a competențelor și în baza examinării evaluărilor curente și finale să se elaboreze măsuri de ameliorare a situației în domeniul reușitei studenților, activizării lor în munca de sine stătătoare (pe parcursul anului universitar – decanii facultăților; șefii de catedră).

8. De reorientat tematica seminarelor metodice ale catedrelor spre promovarea metodelor de instruire adecvată pregătirii preuniversitare a studenților și implementării formelor noi de predare a materialului didactic, inclusiv prin realizarea cursurilor în PowerPoint (noiembrie 2011 – decanii facultăților, șefii de catedră).

9. Să se asigure formarea psihopedagogică a cadrelor didactice, în conformitate cu ordinul respectiv emis de Ministerul Educației (Centrul de formare continuă – V. Amariei, decanii facultăților, septembrie 2012)

10. Să se acorde o atenție sporită organizării eficiente și calității instruirii la masterat, ciclul II, asigurării didactico-metodice a acestor studii, editării materialelor elaborate, plasării lor pe site-ul universității (pe parcursul anului universitar – L. Bugaian, prorector; C. Lozovanu, șef-adjunct DDM, decanii facultăților).

11. Să se asigure crearea bazei tehnico-metodice și formarea potențialului uman necesar pentru implementarea experimentală a studiilor on-line, la un număr limitat de discipline, utilizând mijloacele disponibile ale proiectului TEMPUS-516 597- 1-2011-1-FR (P. Todos – coordonatorul proiectului, pe parcursul anului universitar)

12. Controlul executării prezentei hotărâri se pune în sarcina prim-prorectorului UTM, P. Todos.

13. Să se realizeze un control sistematic al procesului de studii, să fie asigurată responsabilitatea șefilor de catedră și a cadrelor didactice privind calitatea și rezultatele instruirii (pe parcursul anului universitar – administrația universității și decanii facultăților).

14. Să se realizeze un control sistematic al procesului de studii, să fie asigurată responsabilitatea șefilor de catedră și a cadrelor didactice privind calitatea și rezultatele instruirii (pe parcursul anului universitar – administrația universității și decanii facultăților).

15. Să se realizeze un control sistematic al procesului de studii, să fie asigurată responsabilitatea șefilor de catedră și a cadrelor didactice privind calitatea și rezultatele instruirii (pe parcursul anului universitar – administrația universității și decanii facultăților).

16. Să se realizeze un control sistematic al procesului de studii, să fie asigurată responsabilitatea șefilor de catedră și a cadrelor didactice privind calitatea și rezultatele instruirii (pe parcursul anului universitar – administrația universității și decanii facultăților).

17. Să se realizeze un control sistematic al procesului de studii, să fie asigurată responsabilitatea șefilor de catedră și a cadrelor didactice privind calitatea și rezultatele instruirii (pe parcursul anului universitar – administrația universității și decanii facultăților).

18. Să se realizeze un control sistematic al procesului de studii, să fie asigurată responsabilitatea șefilor de catedră și a cadrelor didactice privind calitatea și rezultatele instruirii (pe parcursul anului universitar – administrația universității și decanii facultăților).

19. Să se realizeze un control sistematic al procesului de studii, să fie asigurată responsabilitatea șefilor de catedră și a cadrelor didactice privind calitatea și rezultatele instruirii (pe parcursul anului universitar – administrația universității și decanii facultăților).

20. Să se realizeze un control sistematic al procesului de studii, să fie asigurată responsabilitatea șefilor de catedră și a cadrelor didactice privind calitatea și rezultatele instruirii (pe parcursul anului universitar – administrația universității și decanii facultăților).

21. Să se realizeze un control sistematic al procesului de studii, să fie asigurată responsabilitatea șefilor de catedră și a cadrelor didactice privind calitatea și rezultatele instruirii (pe parcursul anului universitar – administrația universității și decanii facultăților).

22. Să se realizeze un control sistematic al procesului de studii, să fie asigurată responsabilitatea șefilor de catedră și a cadrelor didactice privind calitatea și rezultatele instruirii (pe parcursul anului universitar – administrația universității și decanii facultăților).

23. Să se realizeze un control sistematic al procesului de studii, să fie asigurată responsabilitatea șefilor de catedră și a cadrelor didactice privind calitatea și rezultatele instruirii (pe parcursul anului universitar – administrația universității și decanii facultăților).

24. Să se realizeze un control sistematic al procesului de studii, să fie asigurată responsabilitatea șefilor de catedră și a cadrelor didactice privind calitatea și rezultatele instruirii (pe parcursul anului universitar – administrația universității și decanii facultăților).

25. Să se realizeze un control sistematic al procesului de studii, să fie asigurată responsabilitatea șefilor de catedră și a cadrelor didactice privind calitatea și rezultatele instruirii (pe parcursul anului universitar – administrația universității și decanii facultăților).

26. Să se realizeze un control sistematic al procesului de studii, să fie asigurată responsabilitatea șefilor de catedră și a cadrelor didactice privind calitatea și rezultatele instruirii (pe parcursul anului universitar – administrația universității și decanii facultăților).

27. Să se realizeze un control sistematic al procesului de studii, să fie asigurată responsabilitatea șefilor de catedră și a cadrelor didactice privind calitatea și rezultatele instruirii (pe parcursul anului universitar – administrația universității și decanii facultăților).

28. Să se realizeze un control sistematic al procesului de studii, să fie asigurată responsabilitatea șefilor de catedră și a cadrelor didactice privind calitatea și rezultatele instruirii (pe parcursul anului universitar – administrația universității și decanii facultăților).

29. Să se realizeze un control sistematic al procesului de studii, să fie asigurată responsabilitatea șefilor de catedră și a cadrelor didactice privind calitatea și rezultatele instruirii (pe parcursul anului universitar – administrația universității și decanii facultăților).

30. Să se realizeze un control sistematic al procesului de studii, să fie asigurată responsabilitatea șefilor de catedră și a cadrelor didactice privind calitatea și rezultatele instruirii (pe parcursul anului universitar – administrația universității și decanii facultăților).

Startup Weekend – o altă modalitate de a învăța

În perioada 11 – 13 noiembrie, noi – Carolina Lozovanu, dr., conf. univ., Dinu Țurcanu, mg., lec. sup., Viorel Rusu, mg., lec. sup., și Lilian Baxan, mg., lec. sup., am beneficiat de o formare inedită în cadrul unui eveniment special, organizat pentru prima dată în Moldova – Startup Weekend – de către proiectul Creșterea Competitivității și Dezvoltarea Întreprinderilor II (CEED II), finanțat de USAID cu asistența mai multor companii și organizații locale, precum Orange Moldova, Simpals, ASEM, Asociația Companiilor IT private și a.

Care este ideea de bază a acestora? Startup Weekend-urile sunt evenimente cu durata de 54 de ore, care oferă antreprenorilor din domeniul IT, dar și din alte domenii, instruire avansată bazată pe experiența practică. Începând de vineri seara cu anunțarea ideilor și continuând cu brainstorming-ul, elaborarea planurilor de afaceri și crearea prototipului de bază, Startup Weekend-urile se sfârșesc duminică seara, cu demonstrații și prezentări.

Pe parcursul evenimentului participanții creează echipe de lucru și planifică lansarea afacerilor, având posibilitatea de a colabora cu

persoane cu aceleași viziuni, din afara anturajului lor cotidian.

Participanții au posibilitatea de a asculta prezentări ale liderilor din domeniu și de a obține feedback-ul valoros al antreprenorilor locali, invitați în calitate de mentori. Weekend-ul este concentrat asupra acțiunii, inovației și instruirii. Dacă ai nevoie de opiniile altora

11-13 Noiembrie
moldova.startupweekend.org

referitor la ideea ta, cauți un cofinanțator, vrei să înveți abilități concrete sau cauți o echipă care să te ajute la implementarea ideii, Startup Weekend-urile sunt mediul perfect pentru a-ți testa ideea și a face primii pași în lansarea propriei afaceri.

Startup Weekendul a fost organizat în cadrul săptămânii mondiale a antreprenoriatului. Au participat peste 50 de persoane. În seara de 11 noiembrie participanții și-au prezentat

ideile, fiecare având la dispoziție câte 1 minut, în care trebuia să-și propună ideea, să o argumenteze și să menționeze de cine are nevoie pentru a realiza această idee. După care a urmat etapa de votare și brainstorming. Din totalitatea de idei prezentate au fost selectate 10 care au acumulat cele mai multe voturi. A urmat etapa de formare a echipelor.

Echipa noastră trebuia să dezvolte ideea creării unui site web – askanexpert – care să devină o platformă unde cei interesați ar putea primi răspunsuri la întrebările sale de la experții în domeniu. Diferențierea de alte site-uri de așa gen, este faptul că experții sunt locali, iar întrebările se referă la situația de pe loc, din Moldova, domeniile acoperite fiind diverse – juridică, medicină etc.

Următoarele două zile au fost dedicate

elaborării ideii respective. Am lucrat în echipe, am beneficiat de opiniile experților, tensiunea creștea pe măsură ce ne apropiam de ultima zi a startupului, cind a fost prezentarea celor făcute pe parcursul weekendului. Pentru prezentarea rezultatelor fiecare echipă a avut doar 5 minute, în care trebuia să prezinte ideea, prin ce produsul elaborat se deosebește de produsele asemănătoare, cine sunt clienții, cum se poate face bani din activitățile respective. După care au urmat întrebările juriului. În urma deliberării juriului au fost selectați câștigătorii.

Produsul elaborat de echipa din care am făcut parte, de asemenea, a fost menționat de către juriu, chiar a fost selectat de Simpals Garaj Startup Incubator ca un proiect opțional pentru investire. Dar, cel mai important pentru noi a fost experiența unică de care am avut parte în cadrul acestei formări, experiență pe care o putem aplica pe viitor și în cadrul instruirii studenților UTM. Și pentru această oportunitate țiinem să mulțumim proiectului Creșterea Competitivității și Dezvoltarea Întreprinderilor II (CEED II), finanțat de USAID.

UTM – mediul economic

STUDENTII FCIM ȘI COMPANIILE DIN DOMENIUL TIC ȘI-AU DAT ÎNTÂLNIRE LA ICT CAREER ORIENTATION

Pe 8 noiembrie 2011 la Facultatea de Calculatoare, Informatică și Microelectronică (decan – **Ion Balmuș**, conf. univ., dr.) a avut loc un eveniment de o importanță deosebită – ICT Career Orientation – orientarea în cariera profesională într-un domeniu aflat într-o extensivă extraordinară – tehnologii informaționale și comunicații (TIC). Viitorii specialiști au avut posibilitatea să discute cu potențialii angajatori, să afle ultimele noutăți în domeniu, să vadă cum se lucrează în companiile de succes și să stabilească contacte valoroase cu experți și manageri din domeniul TIC.

Evenimentul a fost organizat de către Asociația Națională a Companiilor Private din domeniul TIC în parteneriat cu Guvernul RM, Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, Ministerul Educației, Facultatea de Calculatoare, Informatică și Microelectronică – UTM și cu suportul Proiectului CEED II (Creșterea Competitivității și Dezvoltarea Întreprinderilor II) finanțat de USAID (Asociația Americană pentru Dezvoltare Internațională).

Aula-amfiteatru 3-1 de la FCIM era arhiplină. ICT Career Orientation a antrenat atât studenți interesați de la UTM (în special de la FCIM și FRT), cât și elevii din clasele absolvenților ale liceelor din proximitatea campusului Râșcani al UTM.

Președintele Asociației Naționale a Companiilor Private din domeniul TIC (ATIC), **Venceslav Cunev**, a menționat în cuvântul său inaugural că ICT Career Orientation se adresează studenților de la specialitățile de Tehnologie Informațională și Comunicații și absolvenților studiilor liceale și are drept scop motivarea și ghidarea tinerilor spre cunoașterea oportunităților de creștere profesională în domeniul TIC. Studenții și elevii vor beneficia de posibilitatea unică de a participa la sesiunile de orientare în carieră oferite de companii de top din Moldova: Endava, Pentalog, Switchward, Moldcell, Starnet, Trimetrica, Remsys, Red Sky, Simpals.

Viceministrul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor al RM, **Dorin Recean**, a îndemnat studenții și elevii prezenți la eveniment să contacteze cât mai strâns specialiștii companiilor pentru a-și înlesni tatonarea viitoarei direcții de aplicare profesională în TIC.

Viceministrul educației al RM, **Tatiana Potâng**, a subliniat rolul capital al UTM în pregătirea cadrelor pentru domeniul TIC, acesta având o importanță excepțională pentru dezvoltarea R. Moldova pe toate direcțiile: economie, știință, cultură.

Tudor Darie, consilier al prim-ministrului RM pentru Politici de Tineret și Tehnologii Informaționale, a procedat la un test original al tineretului prezent. D-sa a rugat să ridice mâna acei tineri care năzuiesc să-și formeze o carieră

TIC în Moldova. Au ridicat mâna aproape toți! Testul a demonstrat că ICT Career Orientation este un eveniment foarte actual și are în persoana tineretului studios oamenii potriviți. Acești tineri au ales deci un domeniu care este mult mai productiv decât orice alt domeniu din economia națională.

Tudor Darie a informat studenții și liceenii că Guvernul RM dorește ca domeniul TIC să se dezvolte cu pași mai rapizi, antrenând aici și eforturile UTM în calitatea sa de lider în sectorul educativ respectiv, iar pe de altă parte trebuie să stimuleze mai larg interesul tineretului studios pentru cariera TIC. În acest sens a fost schițat un plan de măsuri pentru o perioadă de doi ani, iar ICT Career Orientation de la UTM este un prim punct din planul de măsuri amintit.

Sergiu Botezatu, manager senior de proiecte USAID Moldova, i-a încurajat pe studenți și elevi să cuteze pe terenul diferitelor inovații și invenții tehnice, amintindu-le că exemple formidabile apar nu doar în țările mari, dar și în cele mici – skype-ul a apărut în Estonia cu o populație de 4 ori mai mică decât a Moldovei, iar „Nokia” – în Finlanda cu o populație egală cu a RM. Asemenea exemple trebuie să ne inspire la sporuri intelectuale mereu mai mari.

DI **Chiril Gaburici**, directorul general al Companiei „Moldcell”, a confirmat tendința companiei de a investi în pregătirea tineretului pentru domeniul TIC și alte domenii. El a descris mai multe proiecte care se dezvoltă cu succes în parteneriat cu UTM. Este vorba, ca exemplu, și de laboratoarele Moldcell de la Facultățile de Radioelectronică și Telecomunicații și Calculatoare și Microelectronică de multe și costisitoare echipamente tehnice donate UTM pentru modernizarea continuă a procesului didactic.

DI **Ion Balmuș**, decanul FCIM, conf., dr., a specificat că parteneriatul cu mediul economic din domeniul TIC este larg: companiile Orange, Moldcell, Trimetrica, Endava, Allied Testing, întreprinderea de stat „MoldData”,

Simpals, Starnet etc. Astfel reușim, a spus decanul, să modernizăm instruirea, să pregătim specialiști pentru satisfacerea exigențelor avansate de firmele concrete. Iar, pe de altă parte, absolvenții noștri au locuri de lucru bine plătite aici, în Moldova, neavând nevoie de a căuta un loc de muncă în alte țări.

După întâlnirea plenară cu tineretul studios a companiilor din domeniul TIC a urmat un alt eveniment semnificativ – lansarea Academiei Microsoft, moderată de **Larisa Bugaian**, prorector UTM, prof. univ., dr. hab. D-sa a amintit că aceasta este, de fapt, o a doua academie ce activează în domeniul TIC. Acum 4 ani la UTM a fost lansată Academia CISCO.

Astăzi pe piața muncii în domeniul TIC se cer cunoștințe mereu mai performante. În cadrul curriculum universitar nu se poate cuprinde totul. Tocmai de aceea este nevoie de ceva suplimentar, în acest sens fiind binevenită contribuția unor asemenea structuri, cum este Academia CISCO, iar acum și Academia Microsoft. Aici se vor preda cursuri facultative pentru cariera proprie.

Douglas Griffith, director de proiect USAID CEED II Moldova, a spus că acum conjunctura este favorabilă studenților – companiile au nevoie de specialiști performanți, căci și tehnologiile informaționale devin mereu mai performante. Or noua structură – Academia Microsoft aduce cunoștințe performante, iar doritorii își pot forma o carieră TIC foarte favorabilă. Proiectul CEED II Moldova are menirea de a ridica performanțele și studenții trebuie să profite de această oportunitate.

Igor Bercu, specialist IT la Compania Endava din Chișinău, a informat studenții că Academia Microsoft are o curriculum modernă care oferă cunoștințe în domeniul TIC extrem de solicitate astăzi atât în Moldova, cât și pe piața internațională. Certificatul Academiei Microsoft este alăturat diplomei de absolvire a facultății și permite deținătorului să se angajeze la lucru pe plan internațional. Profesorii care vor preda în Academia Microsoft au fost deja pregătiți la cursuri speciale în cadrul proiectului CEED II Moldova. Academia Microsoft va funcționa în incinta FCIM, UTM.

FCIM este responsabilă de managementul Academiei Microsoft și acest management va fi asigurat la înălțimea cuvenită. Faptul este confirmat anticipativ prin experiența care deja este acumulată la FCIM cu ocazia Academiei CISCO. De altfel, se prevede și deschiderea altor două Academii în domeniul TIC, deci diapazonul opțiunilor se extinde, ceea ce denotă că și calitatea se ridică.

Cartelă din UTM

A numite profesii necesită aptitudini speciale cu care ne naștem și pe care le cultivăm ani de-a rândul. Este firesc ca în asemenea cazuri familia, școala, societatea să încurajeze și să sprijine orientarea profesională a tinerilor. Un rol important în dezvoltarea aptitudinilor profesionale și antreprenoriale a elevilor absolvenți o are organizația Junior Achievement Moldova.

Recent s-a desfășurat cea de-a II-a ediție a evenimentului „Profesioniști și debutanți”, în cadrul căruia elevii absolvenți s-au aflat timp de o zi în mediul de lucru al unei companii, obținând cunoștințe teoretice, experiență practică de lucru în echipă și posibilitatea de a-și evalua abilitățile profesionale.

Profesioniștii susțin debutanții

Organizarea și desfășurarea evenimentului a fost susținută de companii care își exercită activitatea pe piața Republicii Moldova. Elevii au fost repartizați în companii unde au devenit stagiaari ai profesioniștilor.

Participând la acest eveniment împreună cu elevii am avut o satisfacție deosebită, dar și un anumit regret pentru că nu am beneficiat de asemenea posibilitate atunci când eu însumi urma să-mi aleg viitoarea profesie.

Folosindu-mă de prilej, țin să exprim sincere mulțumiri celor care au contribuit la desfășurarea acestui eveniment, organizației Junior Achievement Moldova și tuturor companiilor implicate în proiect, dorindu-le succese și forțe noi pentru a face fapte mărețe în continuare.

Marcela COTRUȚĂ,
profesoară, gr. did. I,
Liceul „Petru Rareș”, Chișinău

ICT CAREER ORIENTATION

Allă de ce ai nevoie pentru a deveni un specialist de valoare în domeniul TIC!

Participă la sesiunile de orientare în carieră:

- Programare
- Software Testing
- Analiza
- Rețele

Cunoaște potențialii angajatori și activitatea acestora!

- Endava
- Trimetrica
- Pentalog
- Switchward
- Red Sky
- Starnet
- Moldcell
- Remsys

Programează-ți viitorul!

8 Noiembrie
Universitatea Tehnică a Moldovei (bloc 9)

9 Noiembrie
Universitatea de Stat din Moldova (bloc 4)

Orele
9.30 – 14.00

Târgul de ocazie al joburilor

În cadrul evenimentului „ICT Career Orientation” multe companii din domeniul TIC au beneficiat de posibilitatea de a se prezenta în holul blocului de studii al FCIM, făcându-și publicitate, oferind locuri de muncă. Aceasta demonstrează că sectorul TIC este unul dintre cele mai productive în țara noastră: programare, analiză, software testing, rețele etc.

În context, **Douglas Griffith**, director de proiect USAID spunea că în Moldova se observă, cel puțin în domeniul TIC: nu absolvenții caută cu înfrigurare un job la companii, ci companiile fac coadă la ușa facultăților care pregătesc tineri pentru domeniul tehnologiilor informaționale. Încă de pe băncile facultății mulți studenți sunt deja angajați, lucrează paralel cu studiile.

În holul blocului FCIM am aflat lucruri interesante în acest sens. De exemplu, Compania „Starnet” angajează Media manager. Cerințe: studii superioare în marketing, comunicare, alte discipline economice, experiență în domeniu, cunoașterea avansată a computerului, abilități practice – calități de organizare și comunicare, spirit de echipă, capacitate de a-și asuma responsabilități, orientare spre rezultate etc.

Un alt job al „Starnet” – specialist în vânzări regionale. Cerințe: abilități de comunicare și negociere, flexibilitate, sociabilitate etc.

La standul companiei „Pentalog” am discutat cu **Serghei Goloborodico**, director al filialei Chișinău, absolvent al FCIM-UTM. Peste

50 la sută din 125 de colaboratori ai filialei de la Chișinău sunt absolvenți FCIM-UTM.

„Pentalog” este o companie internațională de servicii informaționale. Aceasta prestează servicii, nu produce ceva material. Compania este mereu în creștere, pentru că serviciile informaționale sunt cerute tot mai vârtos. De exemplu, spune dl Goloborodico, am prestat servicii de informatică la „Mobiasbanca”. Este vorba de multiplele legături ale băncii cu diferiți clienți, legături între filialele, între diferitele verigi din interiorul băncii etc. Acum „Pentalog” lucrează la elaborarea matricei pentru așa numita „casă inteligentă” – a controla de la distanță starea lucrurilor în apartamentul dumneavoastră, când nimeni nu e acasă.

În temei, filiala Chișinău lucrează pentru proiecte din Europa Centrală.

„Pentalog” recrutează atât programatori cu experiență, cât și tineri absolvenți ai facultăților cu profil tehnic sau informatic (informatică, matematică, electronică, automatică, telecomunicații, cibernetica, informatica economică etc.) pentru toate agențiile (filiale) sale din Brașov, Iași, Sibiu, Cluj, Chișinău etc.

Ne-a impresionat și standul „Simpals Garage”. Tânărul **Alexei Ciobanu**, administratorul Companiei, ne spune că „Simpals Garage” este un fel de incubator, unde un grup din 2-4 persoane au o idee de afacere prin internet care ar aduce venituri, dar nu știe cum ar putea fi modelată informațional și realizată. În cazul în care specialiștii incubatorului „Simpals Garage” se conving că ideea are un „sâmbure” real, ajută autorii să „incubeze” ideea, să o dezvolte, să o rezolve... Iar dacă realizarea ideii cere și anumite fonduri, compania își asumă și finanțarea. Sigur că studenții de la FCIM, FRT care cunosc „lumea internetului” au manifestat interes față de serviciile oferite de „Simpals Garage”.

Târgul joburilor din holul blocului de studii al FCIM-UTM a avut succes, ofertele fiind în mare parte primite de studenți. S-a realizat și scopul principal: cele 2 părți – instituția didactică și companiile din domeniul TIC s-au cunoscut. Ziua de mâine a acestui sector important al economiei naționale se arată a fi cu soare.

Participând la a doua ediție a proiectului „Profesioniști și debutanți” am avut ocazia să vad cum lucrează specialiștii calificați într-un anumit domeniu, am fost în nucleul Societății pe Acțiuni „Ionel” și am observat cum se efectuează diviziunea muncii astfel încât întreprinderea să fie prosperă.

M-a impresionat foarte mult nivelul înalt de calificare și tehnicile avansate utilizate astăzi în industria ușoară în Republica Moldova. Am fost foarte mulțumită de nivelul organizării proiectului, de ospitalitatea întreprinderii la care am fost specialist debutant. Pentru mine a fost o experiență foarte importantă în alegerea profesiei.

Ana-Maria CIBOTARI,
cl. XI „B”,
Liceul „Petru Rareș”

În cadrul evenimentului „Profesioniști și debutanți” am avut posibilitatea de a vedea cum e să fii specialist. La Universitatea Tehnică am urmărit cu interes prezentările celor mai mari companii din domeniul TIC din Republica Moldova.

Am vizitat și compania „Trimetrica”, care se ocupă de elaborarea hărților. În cadrul acestui eveniment am acumulat o experiență nouă, am înțeles cum e să fii un bun angajat și ce studii trebuie să faci pentru a îmbrățișa profesia dorită. Acest eveniment m-a ajutat să iau o decizie privind viitoarea profesie.

Victor CREȚU,
cl. XI „B”,
Liceul „Petru Rareș”, Chișinău

Universitate –
mediul economic

PARTENERIAT: UTM – SA „TERMOCOM”

Pe 15 septembrie 2011 s-a pus începutul unui parteneriat larg, concret, interesat pentru cele două părți: Universitatea Tehnică a Moldovei și SA „Termocom”. Delegația UTM constituită din **Petru Todos**, prim-porector, prof. univ., dr.; **Valentin Amariei**, prorector, conf., dr.; **Constatin Țuleanu**, șeful Catedrei „Alimentări cu Căldură și Gaze, Ventilare”, conf., dr.; **Pavel Vârlan**, prof. univ., **Ion Stratan**, decanul FEn, prof. univ., dr.; **Sergiu Calos**, decanul FUA, conf., dr.; **Nicolae Micșanșchi**, colaborator CENIOP; **Sergiu Dântu**, director al Centrului CENIOP a efectuat o vizită de lucru la SA „Termocom”, unde a semnat Acordul-cadru de parteneriat cu această întreprindere. Delegația UTM a fost însoțită și de **Jean Barloy**, profesor universitar din Franța, animatorul mai multor proiecte de dezvoltare a învățământului universitar ingineresc din RM în parteneriat cu instituții din Uniunea Europeană.

Din partea SA „Termocom” au participat **Mihai Cernei**, director-general, doctor în științe tehnice, doctor în economie conf. univ.; **Vale-riu Munteanu**, șef al Departamentului Resurse Umane; **Andrei Vârlan**, șeful dispeceratului general, **Mihail Arusoi**, șeful Departamentului Comercial-Juridic, **Vasile Leu**, director tehnic, **Iurie Stegaru**, președintele Comitetului Sindical; **Alexandru Sajin**, director financiar.

Delegația UTM a luat la cunoștință de unele aspecte ale activității „Termocom”. Primul sector de cunoaștere – Dispeceratul Central. O sală enormă, computere performante, ecrane pe care se efectuează monitorizarea on-line – pe toată linia, non-stop a țevilor magistrale (270 km) și a rețelelor de cartier (250 km) pe care circulă apa caldă menajeră. Observarea se face pe 1600 de parametri și la rețelele de apă pentru încălzirea a 5000 de blocuri locative. Parametrii: debit de agent termic, temperatură, calitatea apei, controlul permanent al eventualelor defecțiuni etc.

SA „Termocom”, după cum a subliniat directorul general **Mihai Cernei**, s-a modernizat foarte mult în ultimul timp. Drept exemplu s-au adus scurgerile nedorite de apă, care acum 10 ani atingeau cifra de cca 700 tone pe oră, reducându-se în timp de cca 11-12 ori, până la 50-60 de tone pe oră. E un progres serios ce se datorează calității cadrelor de specialiști prestate inclusiv de facultățile Universității Tehnice a Moldovei. Dar timpul trece, efectivul de cadre cere mereu reînnoire, deci colaborarea „Termocom” cu UTM trebuie amplificată. Din

cca 700 de angajați 246 sunt absolvenți ai Universității Tehnice a Moldovei.

În continuare specialiștii ai diferitelor sectoare tehnice au explicat membrilor delegației UTM regimul de lucru al centrelor hidro-tehnice, subliniind că cea mai mare parte a acestui regim este dirijată de computere, aspectul informațional-electronic având în angrenajul tehnic al întregii întreprinderi un rol primordial. Prin urmare, situația impune o necesitate tot mai acută de cadre ingineresti de profil electronic-informațional, deși la prima vedere

s-ar părea că o asemenea întreprindere cum este „Termocom” cere cadre doar de profiluri tehnico-urbanistice (ingineri mecanici, ingineri de aprovizionare cu apă caldă, încălzire, ventilare etc.).

Valeriu Munteanu, șeful Departamentului Resurse Umane, a propus formarea unui grup de profesori de la UTM și specialiști ai „Termocom”, care s-ar ocupa de elaborarea unor proiecte în subiectele stringente enunțate de Uniunea Europeană pe linia programelor Tempus sau a altor programe. Pe parcursul realizării, aceste proiecte ar contribui la dezvoltarea, modernizarea atât a facultăților UTM, cât și a întreprinderilor industriale pentru care UTM pregătește cadre ingineresti. De asemenea, dl Munteanu a sugerat ca proiectele de diplomă a absolvenților catedrelor respective, în special ACGV, să fie bazate pe teme reale de la „Termocom”.

Spre regret, unii absolvenți venind la întreprindere caută un loc de muncă în aparatul central, ceea ce denotă temerile lor față de munca practică. În acest context, universitatea

trebuie să amplifice aspectul practicii în instruirea inginerescă, stimulând astfel dragostea tânărului inginer pentru profesie. Practica contribuie și la dezvoltarea studentului pe linia socializării lui, comunicarea fiind și un element de bază al managementului, dacă dorim ca viitorul absolvent să devină eventual și un bun manager, înființând o întreprindere mică sau mijlocie.

Specialiștii „Termocom” au propus și deschiderea filialei unei catedre a UM la întreprindere, acest fapt aducând numeroase conveni-

Decanul FUA **Sergiu Calos** a readus în discuție subiectul stagiilor de practică ale studenților la întreprinderi. D-sa a menționat că trebuie să atingem un volum egal cu 3 luni de practică anual. Deocamdată pragul atins este de o singură lună. Un accent deosebit se pune și pe calitatea stagiilor de practică. Întreprinderile trebuie să desemneze responsabilii pentru conducerea practicii studentului.

Acordul-cadru de parteneriat între UTM și SA „Termocom” a fost semnat pe 15 septembrie 2011 de către dl **Petru Todos** – din partea UTM și dl **Mihai Cernei** – din partea SA „Termocom”. Documentul stipulează „Dezvoltarea unui parteneriat reciproc avantajos în scopul ajustării la standardele europene a procesului de formare profesională a cadrelor, a asigurării cu cadre ingineresti necesitățile SA „Termocom”, a acordării de asistență științifică și consultativă în promovarea activităților economice ale întreprinderii”. În continuare urmează să fie încheiate și diferite contracte adiționale între catedrele de profil și diferitele subdiviziuni ale „Termocom”, astfel ca pas cu pas să se treacă la realizări pe teren în scopul unei mai bune instruirii practice a licențiaților și masteranzilor, dar și a specialiștilor întreprinderii și profesorilor UTM.

* * *

Pe 21 septembrie 2011 a avut loc deja prima întâlnire de lucru a prorectorului UTM pentru formarea continuă, dl **Valentin Amariei**, a profesorilor Catedrei ACGV și conducerii Facultății de Energetică cu reprezentantul SA „Termocom”, dl **Valeriu Munteanu**, șeful Departamentului Resurse Umane, în cadrul căreia au fost concretizați pașii de realizare a Acordului-cadru de parteneriat între UTM și SA „Termocom”.

S-au schițat unele idei privind organizarea grupelor de formare continuă la UTM cu diferite termene de instruire a tinerilor specialiști de la „Termocom”, precum și a specialiștilor cu un stagiu de muncă de peste 10 ani, care ar dori să-și formeze o a doua specialitate. S-a convenit a forma și grupe pentru instruirea informațională a unei categorii de specialiști de la „Termocom”, avându-se în vedere că întreprinderea este integral computerizată. S-a specificat că este necesară și constituirea unor grupe de formare continuă și pentru muncitorii de masă: lăcătuși, electricieni, sudori etc.

UTM – mediul economic

Studenții de la două catedre din cadrul Facultății de Tehnologie și Management în Industria Alimentară (decan – **Vladislav Reșitca**, conf., dr.) au avut ocazia de a participa pe 27 octombrie și 4 noiembrie 2011 la două seminare de specialitate organizate de companiile „Condiviv” și „Creavita”, cu care facultatea colaborează fructuos de mai mult timp. Asemenea seminare fac dovada că între industrie și universitate există un interes comun care este util în primul rând studenților, care tind să-și creeze un viitor profesional sigur, cu un loc de muncă bine plătit și oportunități de creștere pe scara socială.

Seminarul din 27 septembrie, destinat în special studenților de la Catedra „Tehnologia panificației și a cerealelor” (șef – **Andrei Lu-pașco**, prof. univ., dr. hab.) a fost condus de către managerul general al firmelor „Condiviv” și „Creavita”, **Vasile Ili**. Dânsul s-a adresat studenților cu semnificativul calificativ: „Dragi colegii!”, a trecut printre rânduri și a înmănat fiecăruia din cei 50-60 de studenți prezenți în sală cartea sa de vizită. Managerul i-a invitat pe studenți să-l contacteze oricând vor avea nevoie, cu orice chestiuni privind viitoarele angajări. Un asemenea gest de deschidere din partea agentului economic creează un climat psihologic tonic, astfel că studenții se simt mult mai aproape de viața reală a economiei naționale, unde mâine-poimâine vor intra și ei. Astfel, interesul lor pentru viitorul profesional se împletește cu interesul mediului economic, or tocmai acesta este scopul urmărit.

Ar fi fost prea puțin totuși ca managerul general să impresioneze studenții doar cu un asemenea gest. Seminarul la care ne referim

Studenții între catedre și industrie

i-a avut în calitate de „profesori” pe specialiștii firmei „Creavita”. Interesant, nu-i așa? Este și acesta un gest benefic, căci tehnologiile avansează astăzi foarte rapid și primii care le implementează sunt... reprezentanții producției.

Eugen Jitariuc, absolvent FTMA, actualmente tehnolog-consultant la compania „Creavita”, le-a vorbit studenților despre *amelioratorii de panificație și a făcut-o într-un mod profund științific*, deoarece nu poți produce atâtea varietăți de pâine, de exemplu, fără știință universitară autentică.

Natalia Boico, de asemenea absolventă a acestei facultăți, actualmente tehnolog-consultant la „Creavita”, s-a referit la *produsele de băcănie*, **Diana Peicov** a elucidat mai multe aspecte ale tematicii *produselor decorative*, iar **Tatiana Cebotari**, la fel absolventă a FTMA, a menționat că firma a instituit o bursă anuală de 1000 de lei și mai multe premii în cadrul unui concurs lansat de întreprinderea dată.

La capitolul privind susținerea materială

a facultății, dl **Vasile Ili** a specificat că firma „Creavita” va achiziționa tehnică nouă, cu ajutorul căreia se vor putea monitoriza laboratoarele catedrei și procesul instructiv nemijlocit.

Din partea Catedrei „Tehnologia Panificației și a Cerealelor” a luat cuvântul **Aliona Ghendov-Moșanu**, conf., dr., care și-a manifestat satisfacția pentru înțelegerea profundă a colaborării mediului economic cu instituția didactică, pe care o demonstrează foarte pregnant Compania „Creavita”.

Firma „Condiviv”, importatoare de ingrediente pentru tehnologia cărnii și produselor din carne, a organizat seminarul din 4 noiembrie 2011 pentru studenții de la Catedra „Tehnologia conservării”, între care există o colaborare mai veche, benefică de asemenea pentru ambele părți.

Seminarul a demarat cu un gest similar de susținere materială prin diferite burse și pre-

mii oferite studenților-învingători în diversele concursuri organizate de „Condiviv”. Au fost desemnați următorii studenți-premianți: **Vla-**

dimir Crucerescu, **Inga Cimpoieș** – burse lunare a câte 1000 de lei; **Ivan Șarcunov**, **Elena Lozovan** – burse a câte 2000 de lei, alte premii de încurajare a câte 500 lei au fost oferite studenților **Iana Coniușeva**, **Ala Zenicovici**, **Oxana Podgurnaia**, **Ala Liutova**.

Șeful Catedrei „Tehnologia conservării” **Artur Macari**, conf., dr., a menționat: catedra beneficiază de un ajutor substanțial și prin aparatele pe care le procură compania pentru modernizarea instruirii. Un exemplu de ultimă oră este aparatul „Rotronic higropalm” pentru măsurarea activității apei în produsele alimentare, al cărui cost se estimează la cca 70 mii de lei.

Angela Gudima, conf., dr., conducătoarea specialității „Tehnologia cărnii și a produselor din carne” a subliniat că între „Condiviv” și catedră există o colaborare fructuoasă încă din 2005, astfel că procesul didactic la specialitatea dată a realizat un progres esențial în vederea pregătirii specialiștilor pentru „Condiviv” și pentru ramura industriei în ansamblu.

Seminarul susținut de specialiștii firmei „Condiviv”, absolvenți de ieri ai FTMA, a abordat o tematică foarte actuală: *Membrane: clasificare și utilizare*, expusă foarte sugestiv de către **Cristina Samburschi** – la ecran, dar și cu mostre, degustări etc.

Colaborarea dintre cele două catedre ale FTMA și cele două companii – „Condiviv” și „Creavita” aduce roade bune pe ogorul pregătirii specialiștilor de mâine pentru industria alimentară.

17 noiembrie – Ziua Internațională a Studenților

Studenții pentru studenți

BEST Engineering Competition

ediția a IV-a

Timp de o săptămână, în perioada 20-27 noiembrie, studenții din Grupul Local BEST Chișinău au organizat pentru colegii lor de la toate cele 10 facultăți ale UTM ediția 2011, cea de-a IV-a, a **Competiției Injineresti BEC (BEST Engineering Competition)**, care s-a desfășurat în incinta Centrului Comercial Shopping MallDova.

BEST Engineering Competition se adresează studenților interesați să dea viață unor idei ingenioase, încurajând creativitatea, îndemnarea, gândirea strategică, abilitățile tehnice și mai ales spiritul de echipă. Competențele participanților sunt testate prin probe desfășurate pe echipe, probe care necesită rezolvarea unor probleme din domeniul tehnic, în timp limitat. Echipele le sunt impuse anumite condiții (de timp, materiale, situații specifice), iar cerințele nu sunt deloc unele obișnuite.

BEC-2011 a inclus două probe de bază – *Team Design*, *Case Study* și o probă specială – *Photo Contest*.

Proba *Team Design* reprezintă o încercare pentru studenții a căror creativitate le permite să-și implementeze ideile, construind din rechizite, carton, butelii de plastic și alte materiale un dispozitiv care corespunde unor anumite cerințe. Pentru premiul mare s-au întrecut 4 echipe a câte 4 persoane. Organizatorii au propus participanților să contruiască un dispozitiv care toarnă diverse băuturi. Rezultatele au fost uimitoare, echipele reușind să asambleze aparate nu doar cu un aspect drăguț, dar și funcționale.

Case Study este proba celor care generează idei strălucite în situații stresante, în timp limi-

tat. Patru echipe a câte 4 studenți au răspuns provocării și timp de câteva ore au elaborat proiectul unui centru de distracții în Chișinău. Au fost minuțioși în calcularea cheltuielilor și veniturilor și suficient de curajoși pentru a uimi juriul cu soluțiile propuse.

Photo Contest este un concurs de fotografii. Lansat pe 21 noiembrie cu tema „O nouă lume a comunicării”, concursul a solicitat multă creativitate și originalitate din partea concurenților. Cei mai buni studenți-fotografi au fost premiați de către partenerul general al BEC-2011 – Compania Moldcell.

La proba *Case Study* învingătoare a fost desemnată echipa constituită din următorii studenți: Dumitru Cojocari, Mihai Moraru, Lilia Roșioru, Ana Burlacu.

Iar la proba *Team Design* învingătoare a fost echipa formată din studenții Radu Donea, Vitalie Nebelciuc,

Petru Darie.

Organizarea acestui eveniment a fost susținută activ de sponsori: **Compania Moldcell** (partener general), **Centrul Comercial Shopping MallDova**, companiile **Evenda** și **Aqua uniQa**.

Tatiana MOSENTS, responsabil media BEST-Chișinău

Fotografii de Ina COJOCARI

Premieră

Pe 30 noiembrie, Grupul Local BEST-Chișinău a lansat un proiect în premieră, organizat în colaborare cu Universitatea Tehnică a Moldovei – **Competiția Mașina Rube Goldberg**.

De ce Rube Goldberg? Reuben Garrett Lucius Goldberg a fost un celebru desenator american, ale cărui creații

sul verii, împreună cu mentorii lor, echipele au lucrat asupra elaborării unui concept pentru concurs. În octombrie, studenții au început să lucreze intens asupra invențiilor lor. Disponând de un buget egal, fiecare dintre ei a fost liber să decidă ce materiale, piese și aparate vor utiliza la construcția mașinii mult râvnite. Astfel, o instalație de dimensiunile 2x2x2 m urma să efectueze peste 20 de trans-

Competiția Mașina Rube Goldberg

ediția I

fantastice din anii '20-'30 au determinat asocierea numelui său cu orice fel de dispozitiv complicat. Mașina Rube Goldberg este un dispozitiv mecanic care îndeplinește o sarcină trivială într-un mod foarte complicat. Mașina utilizează mai multe transferuri de energie, astfel încât orice lucru fizic, mecanic sau electric să fie cât mai vizibil și mai spectaculos. Altfel zis, studenții antrenați în această competiție sunt provocați să-și manifeste spiritul de inventatori.

În luna mai 2011, trei echipe a câte 10 studenți au aplicat să participe la **Competiția Mașina Rube Goldberg**. Pe parcurs-

feri de energie și, în final, să producă un sandwich.

Juriul, organizatorii, concurenții, invitații au urmărit cu interes prezentarea principiilor de funcționare a mașinilor Rube Goldberg construite de studenți. Toți participanții au primit premii din partea Universității Tehnice a Moldovei.

UTM-RG2011
utm rube goldberg

Grupul Local BEST Chișinău este o organizație studențească internațională în cadrul UTM, scopul căreia este promovarea valorilor europene printre studenții din cadrul Universității Tehnice a Moldovei, precum și interacțiunea continuă dintre ei și alte universități cu profil tehnic din Europa. În fiecare an, BEST-Chișinău incită curiozitatea și interesul studenților, invitându-i să participe la diverse activități și concursuri: Festivalul Tehnic BeeTech, Competiția Injinerescă BEST (BEC), Cursuri de vară etc. Efortul lor este se bucură de înalte aprecieri atât din partea colegilor-studenți, cât și a profesorilor și conducerii UTM. Precum a menționat dl prorector al UTM **Valentin Amariei**, invitat de onoare la BEST Engineering Competition, BEST-Chișinău este „un mediu de formare și de dezvoltare a studenților”, organizație în cadrul căreia tinerii învață să-și transforme ideile în realitate, învață a se organiza pe sine înșiși și de a-i atrage în diverse activități de creație inginerescă și pe alții.

Concursul Internațional de Fizică „Sergiu Rădăuțanu”

Ediția I

Timp de 4 zile, pe 3-6 noiembrie, Liceul AȘM s-a aflat pe unda fizicii, fiind gazda primei ediții a Concursului Internațional la Fizică „Sergiu Rădăuțanu” pentru elevii cl. a IX-a și a XII-a, organizat în memoria omului de știință, renumitului specialist în domeniul fizicii și chimiei materialelor semiconductoare, organizatorului și primului rector al Institutului Politehnic din Chișinău, azi – UTM.

Competiția a avut drept obiectiv identificarea tinerilor care posedă capacități inedite în domeniul fizicii și promovarea inteligenței într-un mediu competitiv pentru a dezvolta spiritul inovator în cadrul Școlii Viitorilor Olimpici. Au participat peste 90 de elevi din cl. a IX-a și a XII-a din diferite licee din Chișinău și întreaga republică, precum și 14 elevi din trei licee din jud. Iași, România.

Startul concursului a fost dat de către directorul Institutului de Fizică Aplicată al AȘM, m.c. **Leonid Culiuc**, discipol al regretatului academician, președinte al juriului, instituția fiind și sponsorul principal al concursului.

Un cuvânt de salut a rostit la festivitatea inaugurare a concursului și vicepreședintele AȘM **Ion Tighineanu**, de asemenea discipol al acad. S. Rădăuțanu, îndemnându-i pe concurenți să fie mereu în căutare, precum a fost regretatul acad. Rădăuțanu, care a deschis la vremea sa multe uși spre Occident, visând ca țara noastră să devină cu adevărat europeană.

Participanții la concurs au

fost salutați și de către **Ion Eftodi**, președintele Asociației Obștești „Promovarea prin Inteligență”, dr. **Valeriu Baltag**, vicepreședinte al Asociației și copreședinte al Concursului, **Galina Filip**, directorul Liceului AȘM, care le-au dorit succese concurenților, să persevereze și să ridice prestigiul fizicii.

O amplă relatare asupra vieții și activității personalității acad. **Sergiu Rădăuțanu**, pedagog, om de societate, a fost expusă de către prof. **Aurel Marinciuc**, membru al Comitetului organizatoric al concursului, care a activat peste 30 de ani alături de academicianul-fizician.

Sesiunea Școlii Viitorilor Olimpici s-a desfășurat pe două filiere: *filierea concurs* care a avut loc pe 5 noiembrie și *filierea ateliere de lucru* – ore de fizică pentru elevii concurenților din cl. IX și XII, câte 6 ore pentru fiecare clasă. Lecțiile au fost ținute de profesori de la Universitatea Tehnică a Moldovei – acad. **Valeriu Canțer**, prof., dr. hab. **Anatolie Casian**, pedagogi de la liceele din Chișinău și din republică, alți reprezentanți implicați în mișcarea olimpică la fizică.

Pe 6 noiembrie a avut loc festivitatea de premiere a câștigătorilor concursului, unde au fost premiați 40 concurenți din cl. IX-a și a XII-a: 5 medalia de aur; 10 de argint; 14 de bronz și 11 mențiuni.

Marele Premiu la concursul pentru cl. a IX-a a fost acordat elevei **Colegiului Național „E. Racoviță” din Iași, Camelia Diaconu**. Iar punctajul maxim la concursul pentru cl. a XII-a a fost acumulat de către **Ilie Popanu**, elev la **Liceul Teoretic „Orizont” din Chișinău**.

Balul bobocilor-2011

Pe 9 noiembrie 2011 în localul clubului **Faraon din sectorul Râșcani al capitalei a avut loc finala tradițională sărbători studențești „Balul bobocilor-2011”, organizat de Comitetul sindical al studenților UTM (președinte – dl Anatol Alexei, lector superior).**

Au concurat 10 perechi de la toate cele 10 facultăți ale Universității Tehnice a Moldovei. Ca de obicei, concursul a inclus 3 probe: prezentarea, tema de acasă și o probă de dans. Juriul a fost format din lideri de sindicat de la alte universități și reprezentanți ai sponsorilor (**Avon, Studenttravel, Icebravo, Unicasheping**). În mod tradițional, un ajutor substanțial în organizarea sărbătorii a fost acordat de către Rectoratul Universității Tehnice a Moldovei.

Finala „Balului” a fost precedată de câte un „Bal” la toate facultățile Universității Tehnice. Altfel zis, aceste ma-

nifestări distractiv-artistice au antrenat foarte mulți studenți. De altfel, este extrem de necesar ca pe parcursul muncii încordate de studiu să existe în comunitatea studențească asemenea momente relaxante și totodată profund educative, pentru că aici tineretul comunică, învață multe lucruri din

codul manierelor elegante, își dezvoltă calități cetățenești etc.

Învingătorii concursului „Balul Bobocilor-2011” au fost „bobocii” **Victoria Ceban** și **Vadim Șova**, studenți ai Facultății de Energetică. Celelalte 9 perechi au fost declarate laureați ai concursului.

UTM – mediul economic FIMCM: stagii ale cadrelor didactice la întreprinderi

Calitatea pregătirii specialiștilor depinde în mare măsură de cunoașterea clară a răspunsurilor la o serie de întrebări, cum ar fi: Ce competențe și cunoștințe sunt necesare viitorilor specialiști în contextul dezvoltării mondiale sau regionale al domeniului profesional? La ce nivel de dezvoltare se află întreprinderile noastre și în ce măsură suntem în stare să pregătim specialiști pentru aceste întreprinderi?

Un răspuns la aceste întrebări îl oferă Cadru național al calificărilor pe domenii, în conformitate cu care am elaborat planurile de studii pe specialități, utilizând experiența unor universități din România, Rusia etc. Dar vom putea completa acest răspuns dacă vom cunoaște mai bine întreprinderile noastre. Universitatea, facultatea, catedrele sunt mai avansate în unele domenii, iar mediul industrial – în altele.

La UTM, pregătirea inginerilor în domeniul construcției de mașini se efectuează în cadrul celor 7 catedre ale FIMCM, în 6 specialități. Condițiile stagiilor de practică pentru cadrele didactice de la diferite catedre sunt diferite. Catedrele de profil TCM, MSP, IMSP, DIP sunt mai strâns legate de mediul industrial, iar cele general ingineresti – mai puțin, deoarece abordează probleme mai generale.

Dacă întreprinderile mai vechi – *Tracom, Moldovahidromas, Hidropompa* se dezvoltă mai lent, pe piață apar altele noi, mai mici, dar bine dotate. Un exemplu în acest sens îl servește *Grup Engineering SRL* – o filială a companiei germane cu același nume. Întreprinderea este dotată cu mașini unelte de tip CNC și centre de prelucrare, activează în baza proiectelor executate prin modelare 2D și 3D și este mereu deschisă pentru colaborare. Deoarece majoritatea reprezentanților managementului administrativ și tehnic al întreprinderii îl constituie absolvenții noștri, *Grup Engineering* a devenit o platformă stabilă pentru stagiile de practică ale studenților și cadrelor didactice de la Catedra TCM – **I. Rușica, A. Toca, S. Mazuru, A. Stroncea, V. Botnari, I. Pereu, I. Stângaci, A. Roșca, A. Mardari**. Această colaborare s-a soldat cu realizarea unor idei de perfecționare a modalității de programare a MU cu CN în baza tehnologiilor CAM-CNC. A fost încheiat un

contract care prevede implementarea tehnologiilor CAM-CNC de către cadrele didactice de la catedră – **A. Stroncea, I. Rușica, S. Mazuru** ș.a., în consecință catedra obținând un strung cu CNC în valoare de peste 35 mii lei. Colaborarea este utilă și pentru întreprinderea *Grup Engineering*, deoarece mai mulți colaboratori au absolvit masteratul, alții își fac masteratul acum, iar unul dintre ei își continuă studiile la Doctorantura UTM.

De asemenea, am stabilit o colaborare eficientă cu întreprinderea *Dacia* din Pitești. Studenții noștri au efectuat acolo un stagiul de practică, care a culminat cu elaborarea unui stand ce reflectă tehnologiile moderne în domeniul construcției de automobile. Actualmente se află în derulare un proiect de master sub conducerea conf. univ., dr. **S. Mazuru**. Studentul se află deja la întreprindere, beneficiind și de o bursă din partea acesteia. *Dacia* este interesată și de absolvenții catedrei. La catedră este afișată oferta de angajare și competențele de care trebuie să dea dovadă candidatul la postul respectiv, ceea ce sporește interesul studenților pentru studii.

În ultimii ani colaborăm fructuos cu o serie de întreprinderi din domeniul proiectărilor constructive, cum ar fi *RAILTECHNIEK* (Olanda), *J-tec* (Belgia), *ICE* (Norvegia). E o colaborare pe cât de intensă, pe atât de sentimentală, așa spune, deoarece directorii locali și majoritatea proiectanților sunt absolvenții facultății noastre.

Cadrelor didactice de la facultate și mulți studenți au însușit un SOFT specific pentru domeniul dat – *PDMIS*. Companiile angajează stabil absolvenții noștri. Am beneficiat și de sponsorizări pentru organizarea conferinței *ModTech-2011*.

Colaborăm activ și cu compania *ICE* din Norvegia, cu susținerea căreia am reparat o sală de studii, ne-au fost donate 15 calculatoare, mobilă, SOFT licențiat pe gratis.

Catedra MSP organizează stagii ale cadrelor didactice la *ASPA SA* din Orhei (**A. Niștrean**), *Incomaș SA*, Chișinău (**P. Stoicev, E. Gușan**), la *Centrul de echipamente hidraulice de presiune înaltă* din Iași (**V. Javgureanu**), *ADA Computers* din București (**P. Gordelenco**), *Centrul Interuniversitar pentru Nanotehnologii de Rezonanță* din Bălți (**P. Stoicev**).

Și aici există avantaje evidente atât pentru catedră, cât și pentru întreprindere.

Stagiile cadrelor didactice de la Catedra IMSP au un specific anume, domeniul lor de activitate fiind legat de informațiile comerciale de business, care sunt confidențiale. Companiile refuză stagiile tradiționale, dar acceptă cu bucurie relațiile contractuale. În acest context putem menționa stagiile cu companiile *Dionisos*, *Mereni* (**M. Gârbu**), *Introscoop SA* (**D. Ușanli**). O altă formă este participarea în diverse proiecte: Proiectul de elaborare a programului de susținere a micului business, firma *ICAWB* (**Fedorcenco V.**), Proiectul RISP finanțat de Banca Mondială (**V. Catanoi**), Proiectul Restructurarea Întreprinderilor și Asistența Economică (**V. Catanoi**). O parte din cadre didactice au fost antrenate în realizarea Proiectului Tempus „Antreprenoriat. Inițierea afacerii” (**D. Secrieru, A. Dodu**), au frecventat cursurile „Inițierea afacerii” (**A. Dodu, D. Secrieru, I. Cucer, D. Odainăi**). Șeful catedrei **D. Ușanli** a efectuat un stagiul în domeniul Sistemelor Aplicative de Calcul pentru Managementul Proiectelor, în baza căruia la catedră a fost adus softul respectiv.

Specificul catedrei DIP impune cadrele didactice să facă stagii de scurtă durată la diverse expoziții de artă. Și acest lucru se întâmplă permanent. Au avut loc stagii și la întreprinderi industriale, cum ar fi *Victoria Corina SRL* (**V. Podborschi, M. Stamati, L. Cobăleanschi, Iu. Cebotari**), *Universitatea Transilvania* (**V. Podborschi**), *Uzina de Tractoare* din Brașov și *SA Roman* din Brașov (**V. Podborschi, M. Stamati, L. Cobăleanschi**), *Moldagrotehnica* (**A. Nastas**), revistele *Design, Arhitectura, Stil și Design Interior* (**M. Stamati**), *Anturaj SRL* (**Iu. Cebotari**), *ITA Mecagro* (**A. Nastas**), *Introscoop* (**M. Vaculenco, V. Podborschi**). **M. Stamati** a efectuat un stagiul de o lună la Paris. **Iu. Cebotari** a participat vara la tabăra de pictură experimentală la Teșcani, România.

Catedra RM realizează stagiile cadrelor didactice preponderent prin proiecte de cercetare la care activ participă **V. Marina, E. Savcenca, V. Balan**.

Cadrelor didactice de la Catedra STM sunt legate strâns de *Uzina Etalon*. Cu toate că uzina este parte componentă a UTM, dar

este uzină și prezența acolo este benefică pentru cadrele didactice din catedră și pentru calitatea procesului de studii. În afară de aceasta au avut loc stagii la *SA ITAS* (**N. Trifan, A. Ianachievici**), *SA Plugușor* și *SRL Beck* (**Iu. Ciofu**) etc.

Tot cu *Uzina Etalon* (*CITA Etalon*) sunt legate stagiile pe parcursul a mai mulți ani a cadrelor didactice de la Catedra TMOM. **A. Sochireanu, R. Ciupercă, I. Bodnariuc, I. Dicusară, N. Trifan, V. Odainăi, O. Ciobanu, R. Ciobanu, Iu. Malcoci**. Toți sunt buni proiectanți și aici au obținut noi competențe în domeniul tehnologiilor de fabricare a structurilor eoliene, minihidrocentrale etc. **A. Sochireanu, O. Ciobanu, R. Ciobanu** au efectuat un stagiul de producere la *Uzina Electromas* din Tiraspol. Șeful de catedră **V. Dulgheru** efectuat mai multe stagii științifice la *Universitatea de Științe Aplicate din Konstanz, Germania*, *Cholpon-Ata, Kirgizstan*, *Universitatea ISEN, Brest, Franța* etc.

Avem o intenție de colaborare cu compania poloneză *Olimpus* care produce autobuze, troleibuze, tramvaie și care este interesată în faptul că facultatea este bine plasată pe proiectarea asistată de calculator, pe tehnologiile CNC și pe domeniul Design Industrial. Însă asta ține de viitor.

Cadrelor didactice de la catedrele FIMCM desfășoară sistematic stagii la întreprinderi industriale, companii și instituții. Aceste stagii nu întotdeauna se soldează cu beneficii materiale pentru catedre și facultate, dar contribuie în mod cert la formarea competențelor necesare.

Alexei TOCA,
decanul FIMCM, conf., dr.

Studenții la practică

La Centrul de Implementare a Tehnologiilor Avansate (*CITA*) ETALON – subdiviziune industrială a UTM, studenții trec anual diferite stagii de practică, începând cu cea de inițiere și terminând cu cea de diplomă.

Studenții a. I și II de la specialitățile TCM, MSP, IMCM ș. a. trec practica de inițiere în atelierele Centrului ETALON, bine amenajate și dotate cu utilajele necesare. În majoritatea cazurilor aceștia sunt implicați la executarea unor comenzi reale.

Un aport considerabil îl aduc și maistrii care, sub conducerea șefului atelierelor, ing. **I. Bodiul**, le cultivă studenților dragostea și competențele necesare pentru executarea pieselor și ansamblurilor. Îndrumătorii studenților de la *CITA ETALON* sunt adevărați profesioniști, veterani ai muncii, persoane cu o pregătire amplă, printre care: **F. Ciobanu** și **V. Cojocari** – secția strungărie, **A. Balan** – secția frezare, **V. Tăbari** și **V. Balan** – secția sudare, **P. Rusu** și **I. Costiuc** – secția lăcătușerie.

Plecarea la practică este precedată de un curs de securitate a muncii urmat de un instructaj concret la întreprindere, în funcție de caracterul lucrărilor executate.

Practica de inițiere are drept scop familiarizarea studenților a. I cu cele mai răspândite metode de confecționare a pieselor: pilire, frezare, alezare etc. Paralel se studiază utilajele tehnologice, mașinile-unelte, scu-

lele utilizate. La finalul stagiului studentul elaborează traseul tehnologic de prelucrare a unei piese de complexitate medie și prezintă un raport detaliat asupra lucrului efectuat la Catedră, „Studiul Materialelor”.

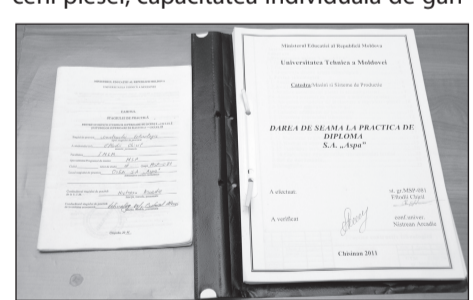
Practica tehnologică inițiază studenții în elaborarea procesului tehnologic de prelucrare mecanică a unei piese. Este studiat întregul proces de producere a unei uzine constructoare de mașini, construcțiile mașinilor-unelte, utilizarea dispozitivelor.

Pe parcursul practicii se organizează mai multe vizite în laboratoarele și uzinele performante din oraș: *Colegiul Tehnic, Moldovahidromas, Introscoop, Incomaș, Hidropompa* etc. Studenții au posibilitatea de a vedea cum se confecționează un produs începând de la pregătirea semifabricatelor și terminând cu controlul calității și ambalarea acestuia; ce utilaje performante sunt utilizate, cum funcționează acestea în practică.

La finele stagiului de practică fiecare student prezintă la catedră de profil Caietul Stagiului de Practică și darea de seamă, iar în luna septembrie susține raportul pe marginea practicii efectuate în cadrul Conferințelor Stagiilor de Practică.

La aprecierea dării de seamă se iau în

considerație următoarele criterii: frecvența activităților și disciplina studentului; nivelul de executare a dării de seamă; contribuția studentului la îmbunătățirea producției piesei, capacitatea individuală de gândire și gradul lui de instruire; abilitatea de implementare a cunoștințelor teoretice în abordarea problemelor practice și sarcinilor de producție la întreprindere. Realizarea sarcinilor individuale presupune conștientizarea profundă a soluției alese la fabricarea piesei date, optimizarea și argumentarea acesteia.

Rezultate frumoase la practica-2011 au înregistrat studenții grupelor *MSP-081 și MSP-091* – **R. Zazu, C. Eftodii, D. Balan, V. Gușu, A. Platon**, care au executat dările de seamă la un nivel excelent, dând dovadă de vaste cunoștințe practice.

Totodată, trezesc îngrijorare o serie de studenți plecați la lucru în SUA, care nu au trecut practica conform orarului de studii.

Practica constructiv-tehnologică pregătește studenții în domeniul proiectării complexelor robotizate și automatizate de confecționare a pieselor și asamblare a produselor.

La începutul stagiului studentului i se propune o temă individuală de proiectare, modernizare, mecanizare sau automatizare al unui sistem de producție. Tema propusă

este dezvoltată până la finele studiilor, devenind bază a proiectului de diplomă.

Adesea propunerile studenților au un efect economic considerabil, iar uneori sunt brevetate. Un frumos exemplu în acest sens este studentul gr. MSP-071 **M. Bălina**, care a propus o metodă de fixare a pieselor prin vâlțuire, ceea ce a permis micșorarea de zeci de ori a consumului de energie. Metoda dată va fi înaintată la AGEPI pentru a fi brevetată.

Studenții aceleiași grupe **A. Varvariuc** și **V. Pistru** au realizat schema unei mașini de finisare a pieselor prin netezire cu diamant. Mașina dată permite automatizarea producției, ridicarea productivității și calității pieselor finite.

Unii studenți ai gr. MSP-081 și-au făcut practica la *SA ASPA* din Orhei (tehnolog-șef **A. Butucel**), fiind conduși de dr. conf. **A. Niștrean**. Importanța experienței acumulate rezidă în faptul că întreprinderea dată confecționează scule așchietoare și piese destinate industriei aeronautice.

La pregătirea practică a studenților contribuie necontenit și profesorii dr. hab., prof. **P. Stoicev**, conf. **V. Amariei**, conf. **A. Marin**, ing. **M. Bunesco, D. Vengher**, șeful centrului de instruire SUPRATEN **V. Juc**, inginerul-șef INCOMMAȘ **D. Bodeanu** și alți specialiști.

Cu participarea persoanelor menționate mai sus au fost elaborate o serie de manuale: *Istoria CITA ETALON* (Ed. UTM-2004), *Tehnologia fabricării mașinilor* (Ed. UTM-2006), *Sudarea, tăierea și prelucrarea materialelor cu gaze* (Ed. Lumina-2007), *Sudarea electrică* (Ed. Tehnica-Info-2011), *Lăcătușerie. Cartea lăcătușului* (Ed. Tehnica-Info-2011), *Automatizarea proceselor în mașini și sisteme de producție* (Ed. UTM-2005).

Ilie BOTEZ,
dr. prof. univ. interimar,
vicedirector CITA ETALON,
Alexei BOTEZ,
dr. conf.

10 noiembrie - Ziua Internațională a Științei

CERCETAREA, INOVAREA ȘI MEDIUL DE AFACERI - sinergism pentru o nouă calitate a creșterii economice

(continuare din pag. 1)

La întrebarea prezumtivă „Care ar fi obiectivele cercetării universitare?”, dl Ion Bostan formulează: 1. Educație (formarea profesională) prin prisma cercetării științifice; 2. Formarea tinerilor cercetători prin școli doctorale - viitorul potențial științific al țării; 3. Implementarea realizărilor științifice în economie; 4. Implementarea realizărilor cercetării în procesul formativ de calitate al specialiștilor; 5. Formarea cadrelor didactice - cercetători științifici con-

agenții economici.

În foarte multe țări cu economii prospere există un parteneriat eficient între mediul privat și instituțiile de cercetare - un parteneriat benevol, care se bazează pe interesul celui care investește. Utilizând realizări științifice moderne, investitorul tinde să-și modernizeze producția și să-și mențină competitivitatea produselor ca preț și funcționalitate.

Transpunând cele menționate la organi-

se referă și la stat, care investește sau a investit în cercetare.

Trebuie să modificăm unele legi care țin de interesul investitorului privat, al cercetătorului și nu în ultimul rând al statului care investește în cercetare. Conform legislației în vigoare, investitorul privat sau statul poate avea venituri de la realizarea produselor scientintensive doar prin sistemul de impozitare general. Pornind de la faptul că proprietatea intelectuală a persoanei fizice sau juridice asupra unui produs științific cel mai frecvent este protejată prin brevete de invenție care dincolo de Prut și Nistru nu au putere juridică, oricine poate fabrica un produs intelectual creat în Republica Moldova.

De exemplu, Israelul ani la rând profită de venituri anuale (în 2010 - cca 1 mldr \$) în urma vânzării temporare de către Institutul „Vaisman” a dreptului de utilizare a realizărilor sale științifice. Noi însă ne limităm doar la publicații în reviste internaționale cu impact factor și obținerea de medalii la saloanele internaționale.

Astăzi, savanții pot pleca într-o țară occidentală unde să-și găsească un investitor pentru patentare și întreținerea unui patent. Iar

statul nostru sau investitorii privați de la noi care investesc în cercetare pot fi lipsiți de dividende. În această ordine de idei acad. Bostan a propus să studiem experiența Israelului în domeniul comercializării rezultatelor științifice obținute, inclusiv prin cercetarea fundamentală. Bani veniți pe această cale statul nostru poate să-i reinvestească tot în cercetare, astfel va apărea o nouă sursă de finanțare a științei.

Dl Ion Bostan a prezentat și câteva realizări din Programul de Stat al cercetărilor, pe care D-Sa le coordonează, demonstrând totodată care sunt actorii managementului cercetării-inovării (vezi diagramele).

În finalul comunicării sale, acad. Ion Bostan a prezentat obiectivele

colectivelor profesoral-ingineresti din cadrul UTM, care cercetează pe linia diferitelor teme actuale pentru economia națională:

- sisteme de conversie a energiilor regenerabile;
- elaborarea, proiectarea, fabricarea, instalarea și testarea turbinelor eoliene de 10 kW;
- elaborarea, proiectarea, fabricarea, instalarea și testarea minihidrocentralelor pentru conversia energiei cinetice a apei;
- asamblarea stațiilor fotovoltaice cu orientare astronomică;
- elaborarea microsatelitelului „Republica Moldova”.

FINANȚAREA ȘTIINȚEI UNIVERSITARE:
Cercetare fundamentală și aplicativă;
Programe de Stat; Proiecte pentru tineri cercetători, inovare și transfer tehnologic.
BUGETUL DE STAT, ANUL 2011

Universitatea	USMF	USM	UTM	UPS Balti	ASEM	UASM	US	UPS "Ion Creangă"	USEFS	TOTAL
Proiecte de cercetare științifică fundamentală <i>Volum Finanțare, mii lei</i>	2970,7	3738,4	1111,9	708,0	-/-	40,0	523,4	188,8	-/-	9281,2
Proiecte de cercetare științifică aplicativă <i>Volum Finanțare, mii lei</i>	6109,7	3401,0	2151,0	608,6	491,8	653,0	453,1	506,6	388,0	14762,8
Programe de stat <i>Volum Finanțare, mii lei</i>	900,0	620,0	1027,0	-/-	400,0	100,0	100,0	-/-	-/-	3147,0
Proiecte pentru tineri cercetători <i>Volum Finanțare, mii lei</i>	195,0	435,0	270,0	-/-	75,0	260,0	-/-	-/-	-/-	1235,0
Proiecte inovare și transfer tehnologic <i>Volum Finanțare, mii lei</i>	-/-	-/-	700,0	-/-	184,4	-/-	-/-	-/-	-/-	884,4
Proiecte comune de cercetare <i>Volum Cofinanțare, mii lei</i>	275,0	732,0	405,0	-/-	50,0	100,0	-/-	-/-	-/-	1562,0
Total Proiecte / Programe <i>Volum Finanțare, mii lei</i>	10450,4	8926,4	5664,9	1316,6	1201,2	1153,0	1076,5	695,4	388,0	30872,4

sacrați. Concluzie: fără realizarea acestor componente integrate într-un sistem nu poate fi edificată societatea bazată pe cunoaștere.

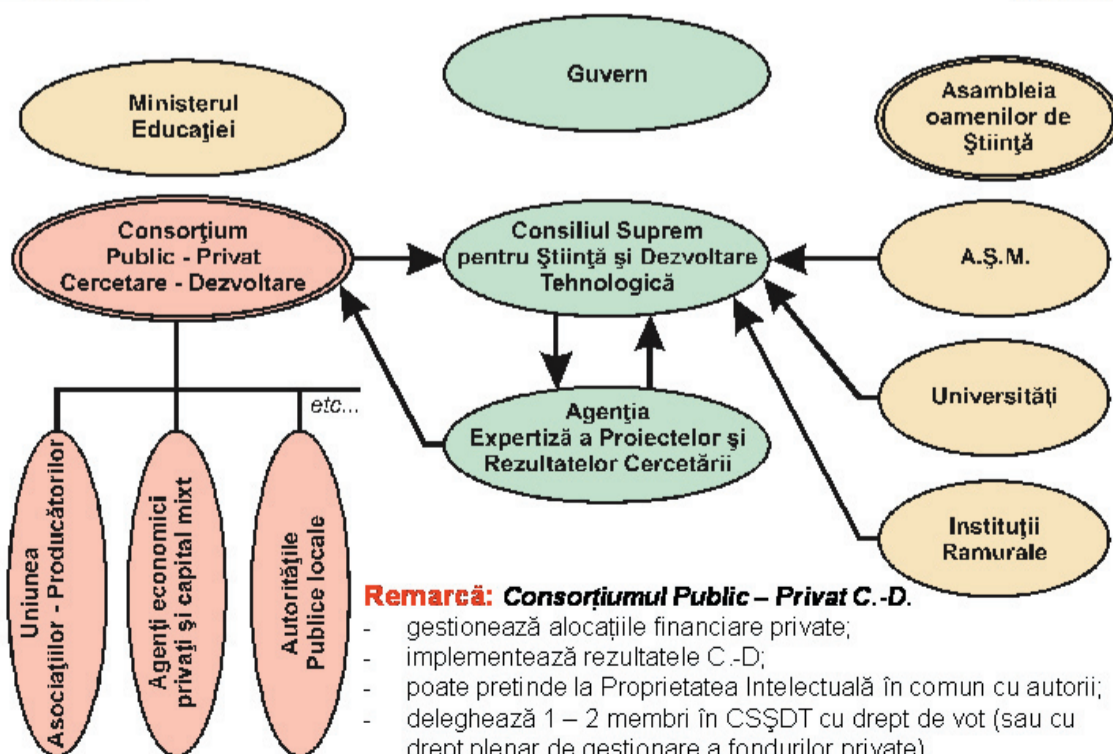
Dar cercetarea universitară este finanțată slab. În această ordine de idei rectorul Ion Bostan constată: datorită finanțării neadequate a cercetării universitare, din cei 2450 de doctori și doctori habilitați, angajați în universități, doar 20-25% sunt încadrați în cercetarea științifică. Bugetul tânărului nostru stat nu poate asigura astăzi finanțarea cercetării universitare la nivelul convenit. Soluția ar fi diversificarea izvoarelor de finanțare a cercetării prin identificarea a noi surse extrabugetare. O șansă sunt proiectele europene. Grație eforturilor conducerii AȘM, de la 1 ianuarie 2011 R. Moldova a devenit eligibilă în asimilarea fondurilor europene pentru cercetare. Dar revenind la cercetarea universitară, trebuie să constatăm că pe parcursul a 20 de ani cercetătorii din catedre (cei 2450 de doctori și doctori habilitați) au efectuat cercetări doar la nivel de catedră, în mare parte fără finanțare și deci se vor angaja cu greu în competiția europeană. Deci ei trebuie pregătiți pentru competiție inițial la nivel național prin identificarea unor surse de finanțare extrabugetară pe interior.

O sursă de susținere a cercetării ar putea parveni din partea agenților economici privați și cu capital mixt, în care statul deține o cotă-parte.

Însă nu putem obliga agentul economic să prevadă fonduri pentru susținerea cercetării - aceasta ar fi o presiune fiscală, ceea ce nu se acceptă de organisme financiare internaționale - FMI, BM, dar nici de către

grama structurală a managementului cercetării din țara noastră, care sperăm va fi modificată și sincronizată odată cu adoptarea noului Cod al Educației, consider oportunitate de a include în această organigramă o structură ce ar viza parteneriatul dintre mediul privat și domeniul cercetării. Acest parteneriat ar trebui să fie bazat în primul rând pe interesul personal al investitorului, ducând chiar până la partajarea cu cercetătorii a proprietății intelectuale prin cele 8 forme de protecție a proprietății intelectuale existente în domeniu. Investitorul trebuie să fie asigurat cu drepturi legale ca produsul în care a investit să nu poată fi tirajat de altcineva fără acordul său, profitând de o parte din beneficiul din realizări. Același lucru

Actorii Managementului Cercetării - Inovării

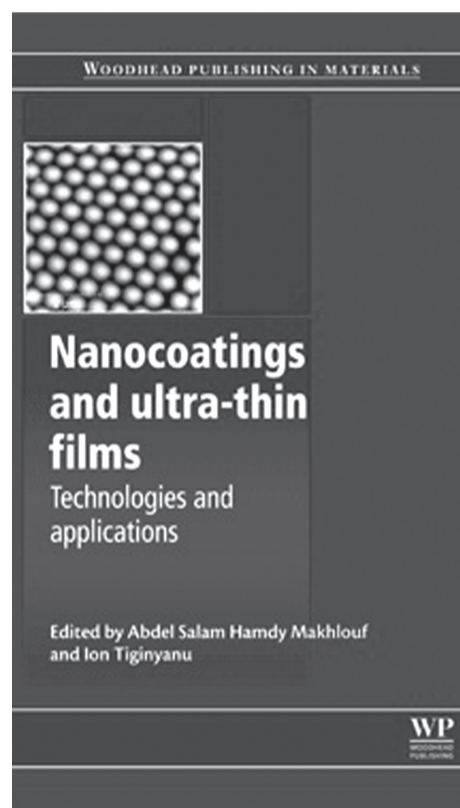
Remarcă: Consorțiul Public - Privat C.-D.

- gestionează alocațiile financiare private;
- implementează rezultatele C.-D.;
- poate pretinde la Proprietatea Intelectuală în comun cu autorii;
- deleghează 1 - 2 membri în CSȘDT cu drept de vot (sau cu drept plener de gestionare a fondurilor private).

MONOGRAFIE ÎN DOMENIUL NANOTEHNOLOGIILOR

Editura britanică „Woodhead Publishing” a semnalat apariția unei monografii internaționale de excepție în domeniul nanotehnologiilor - „Nanocoatings and ultra-thin films. Technologies and applications” („Nano acoperiri și filme ultra-subțiri. Tehnologii și aplicații”), îngrijită de m.c. al AȘM Ion Tighineanu, vicepreședinte al AȘM, și prof. Abdel Makhlof de la Institutul Max-Planck din Postdam-Golm, Germania.

Lansarea monografiei a avut loc pe 17 noiembrie 2011, la Academia de Științe din Moldova, cu participarea unui cerc larg de cercetători în domeniul nanotehnologiilor și nanomaterialelor, fizicieni, electroniști, chimiști, experți în informatică, specialiști pasionați de nanoștiință și aplicații ale tehnologiilor moderne.

„Este o onoare pentru mine să vă prezint această monografie - o lucrare colectivă internațională în domeniul nanotehnologiilor, unde, alături de renumitul prof. Abdel Makhlof, am avut calitatea de coeditor”, a subliniat dl Ion Tighineanu.

Lucrarea reflectă cele mai recente realizări tehnologice în domeniul nanomaterialelor multifuncționale care deschid noi posibilități pentru utilizarea în micro- și nanoelectronică, construcții de mașini, robotică, industria auto etc.

Potrivit coeditorului, la monografie s-a lucrat un an și jumătate, aducându-și aportul savanți notorii în domeniul nanotehnologiilor și nanomaterialelor din Germania, R. Moldova, SUA, Belgia, Cehia, Italia, Portugalia, România, Rusia, Spania. Printre tehnologiile noi descrise în lucrare se evidențiază litografia cu sarcină de suprafață care reprezintă o elaborare nanotehnologică de avangură a savanților noștri. Anume litografia cu sarcină de suprafață a permis obținerea membranelor ultra-subțiri din nitrură de galiu, rezultat care, recent, a fost înalt apreciat de site-ul NanoTechWeb.org din Marea Britanie și de Societatea Internațională pentru Optică și Fonică.

„Această carte este un rezultat extraordinar al colegului nostru m.c. Ion Tighineanu care poate fi tratat ca o locomotivă a școlii moldave în domeniul nanotehnologiilor, microelectronicii, obținerii materialelor noi”, a relevat în luarea sa de cuvânt acad. Ion Bostan, rectorul Universității Tehnice a Moldovei, considerând că după plecarea în neființă a regretatului acad. Sergiu Rădăuțanu, prin asemenea personalități precum este m.c. Ion Tighineanu s-a reușit păstrarea acestui domeniu foarte modern de cercetare cu impact major pentru dezvoltarea economiilor, elaborarea materialelor cu proprietăți tehnice noi, ultramoderne.

În context, acad. Ion Bostan a remarcat cu mândrie că m.c. Ion Tighineanu și-a început ascensiunea în domeniu încă în timpul activității sale la Universitatea Tehnică a Moldovei.

Parcul dendrologic al UTM – muzeu al tehnicii în aer liber

Un asemenea parc – creație a ingeniozității ingineresti – se află în curs de amenajare în campusul Râșcani al UTM

Concepția modernă a unei universități conține nu doar blocuri de studii, cămine, laboratoare, dar și obiective pentru odihnă și agrement, pentru ca tinerii să-și trăiască anii de studii într-o diversificare de aspecte cât mai largă. În acest sens la UTM s-a decis crearea unui parc dendrologic cu elemente de artă și cultură, dar și multiple aspecte ingineresti – cu elemente istorice și cele mai noi tendințe ale gândirii și inovației tehnice.

Conceptul parcului cu o suprafață totală de 2 ha (autor – acad. **Ion Bostan**, rectorul UTM) a fost aprobat inițial de Consiliul Urbanistic Republican și inclus în Planul urbanistic al campusului Râșcani al UTM, după care au urmat lucrările de proiectare realizate de Institutul municipal de proiectări „Chișinău-proiect”. Astfel, în primăvara anului 2009 a fost creat cadrul legal de construcție a parcului. S-a purces apoi la realizarea propriu-zisă a conceptului, lucrările efectuându-se pe mai multe linii paralele: depozitarea a 110.000 metri cubi de pământ pentru nivelarea terenului, proiectarea acestuia pe alei și sectoare, plantarea primilor puieti, construcția sistemului de scurgere a apelor freactice și pluviale, trasarea rețelelor electrice, instalarea a două turbine eoliene menite să alimenteze parcul cu energie electrică prin conversia energiei eoliene.

Un prim pas în vederea realizării conceptului parcului l-a constituit organizarea unei școli de sculptură desfășurată sub egida Uniunii Artiștilor Plastici din RM. Timp de o lună, opt sculptori din Moldova – dna **Paraschiva Popa-Donoi**, dnii **Ion Zderciuc**, **Tudor Cataraga**, **Mihai Damian**, **Grigore Sultan**, **Ștefan Rusu**, **Valentin Vărtosu**, **Iurie Platon** – au realizat 11 sculpturi din piatră de Cosăuți, reprezentând simboluri ale gândirii creative a societății umane de la începuturi până în prezent.

În centrul parcului se situează așa-numita „Galerie a Gânditorului”. Aici pot fi savurate piese sculpturale ce simbolizează primele invenții ale omului primitiv – aprinderea focului prin scânteie și dobândirea existenței sale cu ajutorul bătei. Tot aici se înalță și figura maiestruoasă a Gânditorului de la Hamangia, devenită simbolul conferințelor ingineresti

de profil desfășurate la UTM. Iar alături se află sculptura titanului epocii Renașterii – Leonardo da Vinci.

Parcul UTM include și numeroase simboluri ale creației ingineresti. Este vorba de primul tractor apărut pe meleagurile noastre prin anii 50 ai secolului trecut – „Universal-2”. Alături este expus și primul tractor moldovenesc produs la Chișinău și lansat la 16 octombrie 1964 cu numărul de serie „nr.1”. Tot aici se

preconizează și instalarea unui tractor pe roți de cauciuc adus din Brașov dăruit României de conducerea ex-URSS în anul 1952. Iar în apropiere poate fi savurată o mostră de teasc moldovenesc, sculptură în piatră.

Galeria include și 3 turnuri ce reprezintă etapele dezvoltării tehnicii de după epoca Renașterii. Primul turn reflectă sec. XIX și este asamblat din metal negru cu nituri, simbolizând construcția podurilor, a echipamentului tehnic greu. Cel de-al doilea turn reflectă sec. XX și simbolizează apariția metalului inox. Iar cel de-al treilea turn se află acum în curs de fabricare și va reprezenta etapa materialelor compozite – acesta va fi un obiect mobil, antrenat în mișcare de energia soarelui.

O altă menire a acestui parc constă desigur în a oferi studenților posibilitatea de a se recrea într-o ambianță plăcută a naturii. În această ordine de idei proiectul parcului prevede un sistem de alei cu pavaj modern, iradiind către un havuz în centru. Havuzul va avea pe circumferința sa 12 figuri alegorice din metal, proiectate de altfel de către

studenții UTM, specialitatea „Design industrial”.

De-a lungul aleilor vor fi instalate peste o sută de bănci și 176 de felinare cu câte 2 becuri economice alimentate de două turbine eoliene ce produc energie electrică cu o capacitate sumară de 20 kW, iar irigarea parcului se va efectua cu utilizarea energiei solare convertită prin intermediul stațiilor fotovoltaice cu orientare astronomică, proiectate de asemenea la

prilejul participării la conferința internațională „Primul zbor în cosmos – simbol al progresului tehnico-științific și al cooperării”, dedicată împlinirii a 50 de ani de la primul zbor în Cosmos al Omului Iuri Gagarin, și dl **Dumitru Prunariu**, primul și unicul cosmonaut român, Erou al României, sosit la UTM cu prilejul aniversării a 30-a de la primul zbor în spațiul cosmic al unui cosmonaut român și Anului Cosmonauticii-2011, declarat de ONU.

Sutele de arbori sădiți în parc au fost procurați cu asistența reprezentanților Ministerului Mediului, iar sădirea lor pe alei s-a făcut pe baze științifico-dendrologice, cu implicarea benevolă a studenților din campusurile Râșcani și Centru, selectați de decanii **Ion Balmuş** (FCIM), **Alexei Toca** (FIMCM),

Vasile Cartofeanu (FIMT), **Vladislav Reșitca** (FTMIA), **Serghei Andronic** (FRT). Este un aport al generațiilor de studenți din zilele noastre pentru generațiile viitoare, care vor simți peste ani mesajul umanist-educativ transmis de predecesorii lor. Este și răspunsul lor civic pe care îl oferă întotdeauna când sunt chemați să pună umărul și inteligența la edificarea acestui parc, eforturi care de altfel au scutit universitatea de cheltuieli în plus, care au acoperit alte necesități spre folosul comunității UTM.

De asemenea, la lucrările de plantare a puietilor și amenajare a parcului au pus umărul dl **Alexandru Cocin**, șeful Catedrei „Design Interior”, și dna **Galina Manjulovschi**, dendrolog la Parcul dendrologic din Chișinău.

Rectorul UTM, acad. **Ion Bostan**, a ținut să transmită pe această cale mulțumiri studenților și

decanilor UTM pentru contribuția lor la marea operă de edificare a Parcului dendrologic al UTM – muzeu al tehnicii în aer liber. Totodată, rectorul Ion Bostan a exprimat mulțumiri dlui conf., dr. **Ion Sobor**, lect. sup. **Corneliu Gherțescu**, conf., dr. **Nicolae Secrieru**, ing. **V. Gladăș**, ing. **Valeriu Bordan**, tinerilor cercetători dr. **Silvia Gangan**, conf., dr. **Anatol Sochireanu**, fraților ing., lect. **Oleg** și **Radu Ciobanu**, prorectorului pentru probleme de administrare a gospodăriei și construcții capitale **Pavel Spănu** și colaboratorilor Serviciului administrativ-gospodăresc **S. Covaci**, **Marcel Josan**, **Petru Paladi**, directorului uzinei „Etarlon” **Veaceslav Gulco** și directorului SA „Verilar proiect” **V. Gheorghiu** pentru efectuarea calitativă a lucrărilor de construcții.

În perspectivă se prevede organizarea unui concurs pentru studenții de la specialitatea „Design industrial” (șef catedră „Design industrial și de produs” – **Valeriu Podborschi**, lect. sup.) vizând elaborarea a 12 modele simbolice pentru havuzul central al parcului, care vor reprezenta evoluția gândirii creative.

A V I Z !

Dragi studenți și masteranzi ai Universității Tehnice!

pentru a trece stagiul de practică în cadrul unei companii din localitatea dorită sau a vă angaja convenabil la lucru după absolvirea universității,

vă recomandăm

utilizarea bazei informaționale a Centrului Universitar – CENIOP din str. Studenților, 9, blocul de studii nr. 5, parter, care oferă o gamă largă de servicii de consiliere în carieră, inclusiv:

- Familiarizarea cu activitatea întreprinderilor partenere ale UTM;
 - Accesarea bazei informaționale electronice Kompass și Varo privind rețeaua întreprinderilor din republică;
 - Situația pe piața muncii din țară;
 - Cadru legislativ privind medierea și reglementarea angajării la lucru;
 - Asistență consultativă: susținere și sfaturi privind viitoarea carieră profesională;
 - Organizarea Târgurilor locurilor de muncă;
 - Organizarea cursurilor „Managementul carierei profesionale”, în cadrul cărora puteți afla despre:
 - › Baza informațională a Centrului universitar – CENIOP;
 - › Tehnicile de căutare a unui loc de stagiu de practică sau de muncă;
 - › Rolul și metodică completării CV-ului și a scrisorii de intenție;
 - › Comunicarea cu angajatorii.
- Persoanele interesate se pot înscrie la cursuri la tel. 92-92-28 sau prin e-mailul: ceniop_utm@yahoo.com.
Detalii – pe site-ul: www.ceniop.utm.md

Sport

Campionatele UTM între facultăți

Dintre cei 138 de băieți și 81 de fete care au participat pe 12 octombrie a.c. la competițiile de cros desfășurate în cadrul Campionatelor UTM între facultăți, la distanța 1000 metri cel mai bun a fost Artiom Tcacenco (FCIM) – locul I, Sergiu Cebotari (FIMT) – locul II, Dumitru Bucicov (FRT) – locul III.

Pe distanța de 500 metri prima a ajuns la finiș Tatiana Prohorciuc (FRT) – locul I, urmată de Ana Manciu (FTMIA) – locul II și Veronica Balancea (FTMIA) – locul III.

În clasamentul pe echipe la fete pe primul loc sa clasat echipa FTMIA, locul II echipa FRT, locul III echipa FIU. La băieți pe locul I sa clasat echipa FCIC, locul II echipa FRT, locul III echipa FE.

Pe 17-21 octombrie în sala Centrului de Agrement și Sport a avut loc campionatul de baschet masculin la care sau înscris 9 echipe divizate apoi în trei grupe valorice. Echipele clasate pe primele locuri în grupe au disputat finala. Titlul de campioni al patrulea an consecutiv au cucerit băieții din echipa FIMT Serghei Moscaliuc, Serghei Aculov, Maxim Parasciuc, Mihail Mazur, Andrei Ojovan, Alexandru Lozovanu, Dumitru Tăbureanu. Pe locul II sa clasat echipa FCIC, pe locul III echipa FCIM.

Campionatul UTM la joc de dame

a avut loc pe 26-27 octombrie, a fost desfășurat între 10 echipe după sistemul „turneu”. Prima treaptă al podiumului laureaților al treilea an la rând ocupă echipa FUA în componența căreia evoluează MS Arina Rodidea. Locul II i-a revenit echipei FRT, locul III echipei FCIM.

Universiada-2011

La competițiile de joc din cadrul Universiadei-2011 **V. Bocan** (FIEB) s-a clasat pe locul II, iar **S. Bidiuc** (FIEB), **I. Vizii**, **I. Neamțu** (FEn) – pe locul III. În clasamentul pe echipe UTM se situează pe locul IV.

Campionat universitar

În cadrul Campionatului Național de orientare sportiv rezervat studenților din Moldova titlul de campioană a fost cucerit de echipa feminină a UTM: **Iulia Naghibina** (FTMIA), **Iulia Cartășova** (FIU), **Anastasia Jugan** (FIMCM), **Anastasia Ignatieva** (FCGC). Echipa masculină s-a clasat pe locul II. În clasamentul general pe echipe UTM și-a confirmat titlul de campioană cucerit în anul 2010.

Campionatele naționale

Sportivii utemiști au evoluat cu succes și în campionatele RM. Victor Corobcevschi este vicecampion la box în categoria de greutate 69kg (29 octombrie 2011), Ion Vascan (FCGC) Vicecampion la haltere în categoria de greutate 105

kg (30 septembrie-2 octombrie 2011). La Cupa Republicii Moldova de Triatlon Forță OPEN Veaceslav Chișlari (FCGC) la două probe a fost cel mai bun- locul I la proba „triathlon forță” cu rezultat 357,5 kg și la proba „impins culcat” cu rezultat 90 kg.(14 octombrie 2011)

Campionatele europene

Pe data de 11-17 septembrie 2011 or.București a găzduit Campionatul European la haltere rezervat juniorilor și tineret. Dumitru Captari (FCGC) în categoria de greutate 85 kg la exercițiu

„smuls” sa clasat pe locul II cu rezultatul 145 kg, la exercițiu „aruncat” pe locul IV cu rezultat 186 kg. În total cu suma 331 kg Dumitru a cucerit medalia de bronz.

Editor – Universitatea Tehnică a Moldovei.

Echipa redacției: Marina Romanciuc (redactor-șef) – 28-64-74, 79755352, Leonid Busuioc (corespondent) – 32-55-01, 79598165, Dorian Saranciuc (fotograf) – 79412277, Viorica Ostaș-Tofan (design) – 69499516. E-mail: romelina@list.ru

Înregistrare la Ministerul Justiției al RM cu nr. 42 din 16.02.1998. Tiparul: Editura „PRAG-3”

Comanda: 2274

Tiraj: 2200